

občina krško

LETO VII

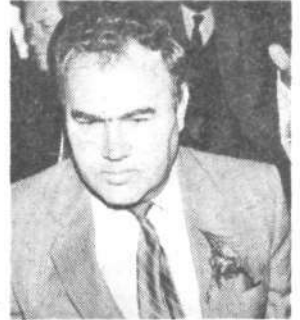
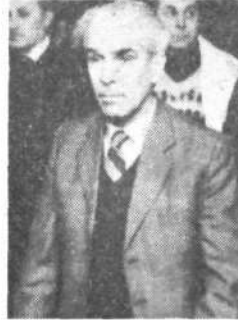
Številka 7

19. JUNIJ 1986

NAS' GLAS

SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

PRIZNANJA OBČINE KRŠKO

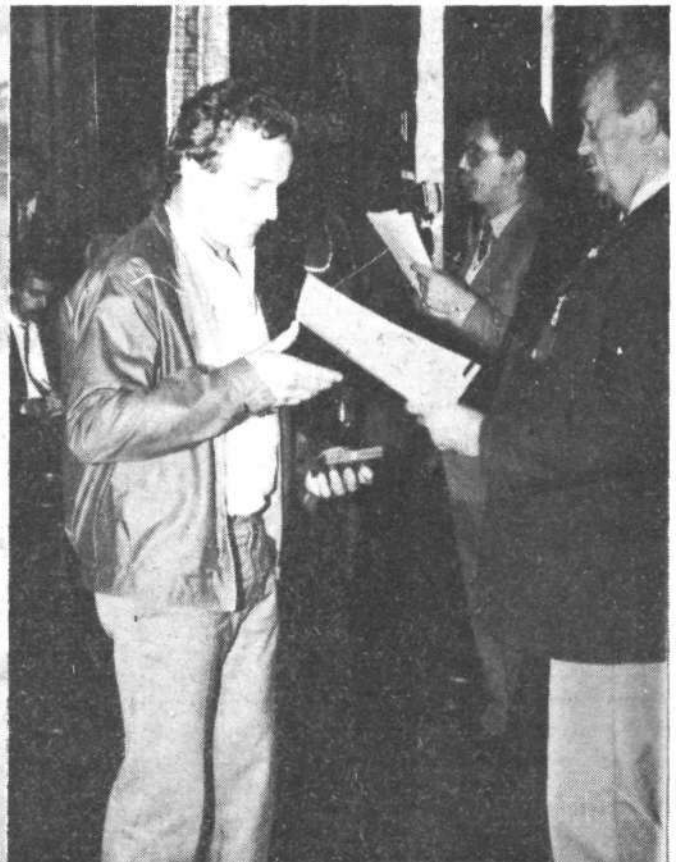

Na slovesni seji SO Krško, 6. junija, so ob občinskem prazniku prejeli: OŠ J. Gorjupa, Roman Sotler, Zdravko Petan – veliki znak; Zdenko Picelj, Meta Habicht, Herman Pregl, TCP – Tozd Proizvodnja papirja – znak občine; Lojze Babič, Aleksander Šoba, Martin Boltez, Milka Zorko in Jože Kuhar – priznanje občine Krško.

ABRAM in TRATAR med najboljšimi v Sloveniji

Božo ABRAM čaka oceno sodnika
(Foto: Jože Kuplenik)

Mirko TRATAR prejema diplomo iz rok Ivana Kramerja
(Foto: Jože Kuplenik)

Memorial Franca Leskoška-Luke:

ABRAM IN TRATAR — MED NAJBOLJŠIMI NA RAVNAH

Železarna Ravne na Koroškem je bila med 5. in 7. junijem letos gostitelj republiškega tekmovanja kovinarjev za Memorial Franca Leskoška — Luke.

Krški tekmovalci so na tem (desetem) delovnem srečanju kovinarjev Slovenije zmagali v dveh disciplinah.

Mirko TRATAR iz Kovinarske je zmagal med ključavničarji, Božidar ABRAM iz Zastave avta pa med mehaniki OTTO.

Seveda to sploh nista bila edina Krčana, ki sta se na tekmovanju dobro odrezala. Njihove uvrstitve so po disciplinah naslednje:

Ključavničarji:

1. Mirko TRATAR — Kovinarska Krško

Plamenski varilci:

5. Janko FERENČAK — Kovinarska Krško
13. Ivan ZAKŠEK — SOP Krško

Varilci MAG:

5. Karel RADOVANIČ — SOP Krško

Varilci REO:

4. Dušan PEČNIK — Kovinarska Krško
6. Franc PETRIŠIČ — SOP Krško

Varilci TIG:

4. Ivan FRIDL — Kovinarska Krško
9. Darko JANC — SOP Krško

Avtomehaniki OTTO:

1. Božidar ABRAM — Zastava avto Krško
8. Ivan VIZLER — Zastava avto Krško

Avtomehaniki DIESEL:

17. Martin NAGLIČ — Transport Krško

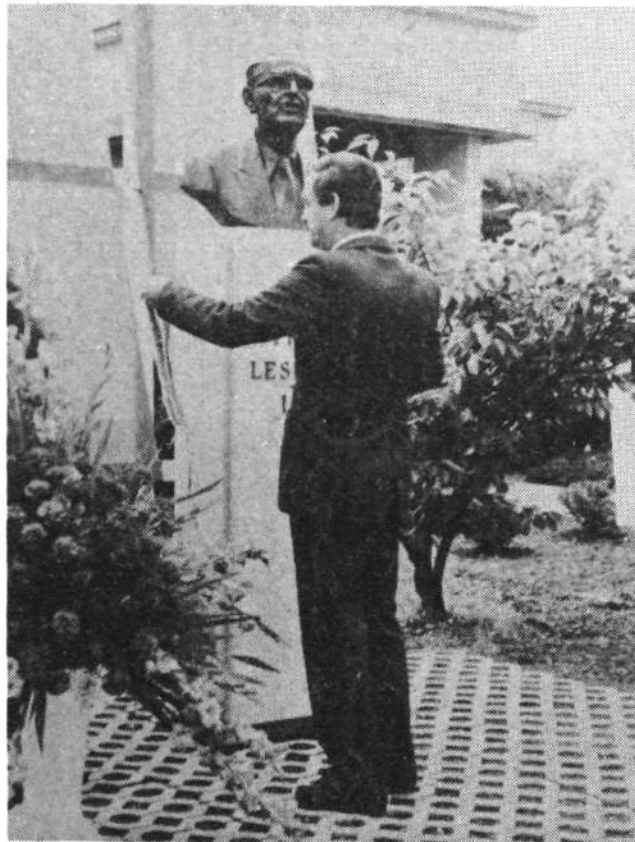
Obratni elektrikarji:

7. Stanislav SKINDER — SOP Krško

V brošuri KOVINAR št. 4 je poleg rezultatov tekmovanja objavljeno tudi, da so udeleženci srečanja pred Železarno Ravne odkrili kip starosti kovinarjev, Francu Leskošku — Luki, in to, da so bile letos prvič podeljene nagrade ter priznanja z njegovim imenom. Podelila jih je Posebna izobraževalna skupnost za metalurgijo in kovinarstvo SRS. Tistim, ki ne razumejo, da tudi uvrstitev na peto, deseto, sedemnajsto... mesto med velikim številom tekmovalcev terja zelo veliko znanja, sposobnosti in izurjenosti, naj povemo, da so na republiško srečanje vse regije poslale svoje najboljše mojstre. Zato ne bo odveč, če navedemo citat iz zaključnega nagovora Ivana Kramarja, predsednika organizacijskega odbora:

»Prav bi bilo, da osnovne organizacije Zveze sindikatov, katerih člani ste tekmovalci, spremljajo vaše dosežene rezultate na tem srečanju in vam izkažejo pozornost, prav tako vodilni in vodstveni delavci. V razmislek dajem predlog, da se vaše delo glede kvalitete ponovno ovrednoti. Ta rezultat se mora odraziti v vašem prispevku k dohodku, ob izplačilnem dnevu pa bi bil vaš osebni dohodek za kak odstotek lahko višji; prav tako morajo biti vaši dosežki eno osnovnih meril pri napredovanju. Ta predlog utemeljujem s tem, da vam gre vsa zahvala v tem smislu, da ste bili pripravljeni svoje znanje in delovne sposobnosti preizkušati pred ocenjevalnimi komisijami.«

V POČASTITEV 10. OBLETNICE
MEMORIALA F. L. LUKE

Pred Železarno Ravne je Miha Ravnik odkril doprni kip starosti slovenskih kovinarjev, Francu Leskošku-Luki

NAŠ GLAS — SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE — Izdaja: INDOK center Krško — Naklada: 1200 izvodov — Odgovorni urednik: Ivan Kastelic — Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, tel. 71-768 — Tisk: Papirkonfekcija Krško — Glasilo je oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega komiteja za informiranje št. 421-1/72 z dne 5. marca 1980 — Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila ali pojasnila, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi teksti podpisani!

100. obletnica Pedagoškega društva s sedežem v Krškem POSVETOVANJE PEDAGOŠKIH DELAVCEV SLOVENIJE

29. in 30. maja je bil v Krškem posvet pedagoških delavcev Slovenije. V Krškem zato, ker je bilo tu pred sto leti ustanovljeno prvo pedagoško društvo na Slovenskem. Ustanovili so ga krški učitelji s Frančiškom Gabrškom na čelu.

Kot je v uvodnem referatu povedal dr. France Strmčnik, je imelo krško društvo vseslovenski značaj, saj je že po desetih letih delovanja štelo okoli 700 članov, med katerimi so bili tudi mnogi napredni učitelji, ki so živeli in delali zunaj krškega okraja. Bilo je predhodnik današnje Zveze društev pedagoških delavcev Slovenije in je imelo vsa »obeležja naprednosti: borilo se je za liberalnejšo in bolj demokratično osnovno šolo, duhovno podpiralo razvoj slovenstva in slovenske šole ter si prizadevalo za boljše učne možnosti revnejših otrok. Posebne zasluge gredo društvu za izobraževanje učiteljstva in staršev, za ustanovitev naše prve stalne razstave učil v Krškem ter še zlasti za knjižno založniško dejavnost, saj je postalo za dobro desetletje publicistično središče za vse slovenske pedagoške pisce. Izdalo je trinajst samostojnih knjižnih monografij s pedagoško, psihološko, metodično in drugo vzgojno-izobraževalno vsebino ter sedem Pedagoških letnikov, nekakšnih zbornikov z okoli šestdesetimi razpravami in članki z raznovrstno šolsko vsebino. Kako pomembna je bila ta dejavnost društva, priča več tedanjih priznanj, od primerjave, da je bilo pedagoško društvo v Krškem to, kar je bila slovenskemu narodu vobče Družba sv. Mohorja v Celovcu, slovenskemu razumništvu pa Slovenska Matica v Ljubljani, prek ugotovitve, da zavzema Pedagoški letnik v slovenski pedagoški književnosti najodličnejše mesto, do ponosne hvaležnosti reformatorja računskega pouka, Lavtarja, ker je prišla njegova metoda na Kranjsko skozi Krško, ki da je bilo prvo središče slovenskega pedagoškega delovanja.« (F. Strmčnik)

Na predlog Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo je Predsedstvo SFRJ odločilo, da Zvezi društev pedagoških delavcev Slovenije podeli visoko odlikovanje — Red zaslug za narod s srebrnimi žarki.

Boris Ferlec ga je izročil dr. Ani Tomičevi, predsednici ZDPD Slovenije.

Visoki jubilej svojega društvenega delovanja so pedagoški delavci proslavili delovno — s posvetom na temo Razvojna gibanja v vzgoji in izobraževanju pri nas. Na njem je sodelovala vrsta pomembnih pedagoških znanstvenih delavcev s predšolskega in osnovnošolskega vzgojno-izobraževalnega področja in s področja usmerjenega izobraževanja. V plenarnem delu posvetovanja so svoje izsledke predstavili dr. France Strmčnik (Vloga pedagoških društev v razvoju vzgoje in izobraževanja pri nas), dr. Ilija Mrmak (Vzgoja in izobraževanje v dolgoročnem razvoju Slovenije), dr. Nuša Kolar (Neprekinjenost in celovitost vzgojno-izobraževalnega dela kot dejavnika kvalitete predšolske vzgoje), mag. Veljko Troha (Nekateri značilni procesi in protislovja v današnji osnovni šoli pri nas) in dr. Janez Sagadin (Reforma srednjega izobraževanja in njeno nadaljnje usmerjanje v luči rezultatov reformnih raziskav).

V skupinah, ki so se oblikovale po vzgojno-izobraževalnih področjih, so udeleženci obravnavali specialne pedagoške teme, za katere so uvodne referate prispevali številni pedagogi iz strokovnih ustanov in prakse.

Kot dopolnilo strokovnemu delu posvetovanja so organizatorji — pedagoški delavci iz Krškega, OK SZDL, DKD Edvarda Kardelja in Hotel Sremič — pripravili kulturalne, prireditve in druge dejavnosti: nastop učencev krške osnovne šole in koncert Učiteljskega pevskega zbora »Emil Adamič«, družabno srečanje, ogled znamenitosti Krškega, kapucinskega samostana, TCP »Djuro Salaj«, Jedsrke elektrarne itd.

Boris Ferlec, podpredsednik IS skupščine SRS, slavnostni govornik na posvetovanju: »Ni prav, da večino kritik slabosti preobrazbe vzgoje in izobraževanja naslavljamo na šolo, saj bi številne, celo bistvene elemente novega sistema vzgoje in izobraževanja morali zagotoviti poleg šole še drugi dejavniki — združeno delo v celoti. Gospodarski zastoj nedvomno vpliva na izpolnjevanje obveznosti, vendar moramo to realno ugotoviti in ustrezno popraviti naša pričakovanja v zvezi z reformo. To pa po drugi strani pomeni, da je treba vložiti dodatne napore za zagotovitev pogojev kvalitetnega izobraževanja, saj res ne more biti več dvoma, da je le pot znanja tista, ki nas vodi iz kriznih razmer, da to ni niti lahka niti kratka pot, da ni zastoj. Vendar pri tem kot narod ne moremo napraviti napake: nobenega dvoma ni, da je naložba v znanje najbolj zlahka naložba, ki se bo slej ko prej bogato obrestovala.

Pri odpravljanju zmot v programski zgradbi usmerjenega izobraževanja se moramo otresti dogmatskih okvirov, ki zanesljivo nimajo opore v zasnovi, sprejetina 10. kongresu ZKJ. Ne želimo reči, da je bilo vse, kar je bilo storjeno, prav in najbolje izvedeno. Vedno moramo v skladu z načeli dialektike izdelano dopolnjevati, izboljševati, storjene napake pa kar se da hitro odpraviti. Praktične izkušnje imajo svojo neomajno veljavo in hudo škodo si delamo, če jih nismo upoštevali. Med takšne izkušnje sodi tudi dejstvo, da vsi učenci niso enako nadarjeni, da ima vsak svoje najboljše sposobnosti, ki bi jih morala šola ustrezneje razpoznavati, kot pa to dela sedaj. Ob poudarjanju široke izobrazbe moramo odločneje združevati programe in smeri in pri tem izkoristiti možnosti izbirnih predmetov oz. prevzeti ustrezno prilagojene rešitve iz razvitih šolskih sistemov, kjer s ponudbo kreditnega sistema študija uspešno premagujejo škodljivo drobitve šolstva.

Tudi rešitve, do katerih smo prišli v visokem šolstvu, preveč dolgujejo obstoječi pedagoški zasedbi, da bi bile v vseh pogledih perspektivne. To sta univerzi sami kritično ugotovili ter zasnovali raziskovalni projekt, od katerega si obetamo strokovno podprte predloge za sodobno zasnovan visokošolski sistem, sposoben odgovoriti tako potrebam družbenega razvoja kot tudi izživom sodobne znanosti.«

Predšolska vzgoja: višješolski študij za vzgojiteljice

Razpravljalci v skupini za predšolsko vzgojo so si bili edini, da teorija za to stopnjo vzgoje zaostaja za prakso. Pojavljajo se težnje po uvajanju raznovrstnih novih vsebin, ki pa še niso proučene. Tesno bi bilo treba povezati pripravo na šolo in elementarno stopnjo osnovne šole, ter jasno določiti smoter predšolske vzgoje. Vzgojiteljice bi se morale izobraževati na višji stopnji, kadrovske šole pa bolj skrbeti za trajno izobraževanje, ki ga sedaj ni. Manjkajo tudi ustrezni strokovni priročniki. Zahteve po tehnični vzgoji so vse očitnejše, vendar za predšolsko vzgojo ni dovolj tehničnih igrač. Na področju teorije predšolske pedagogike bi bile potrebne razvojne raziskave, ne samo opisne. Skrajni čas je tudi, da izenačimo pogoje za pripravo na šolo, sedanji programi v različnih ustanovah namreč trajajo od 120 do 600 ur.

Aktualna vprašanja osnovne šole

V skupini za osnovnošolsko področje je sodelovalo 74 udeležencev posveta. Obravnavali so številna aktualna vprašanja današnje osnovne šole.

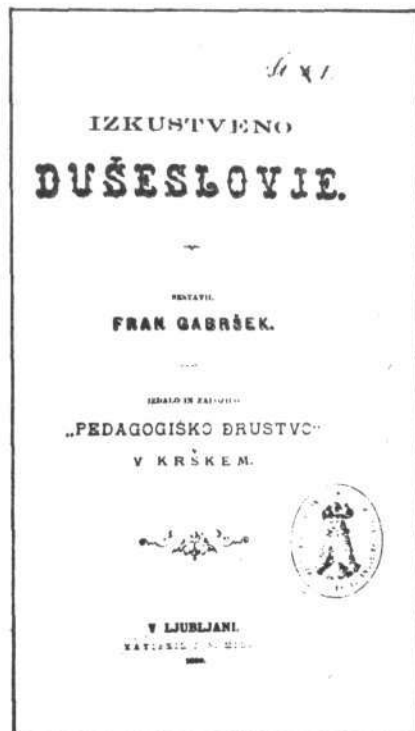
V poskusu ocene učinkovitosti je mag. Milan Adamič ugotovil, da ni celovitega vpogleda v razvojna prizadevanja osnovnošolskega sistema, ker so raziskave — seveda tudi pomembne — večinoma parcialne. Pretehtati bi morali smiselnost ponavljanja v prvem razredu, oceniti primernost šol glede na velikost (število učencev), poizkusno uvesti nivojski pouk na predmetni stopnji, učno načrtovati stalno in skupaj, da prenove učnih načrtov ne bi našle pedagoških delavcev nepripravljenih. Kreativne učitelje bi morali usposobiti, da bi postali teoretični raziskovalci svojega dela. ZDPD bi morala dati pobudo strokovnim ustanovam in založniškim hišam, da bi si bolj prizadevale za izdajanje pedagoških publikacij, zlasti priročnih gradiv. Druga pobuda pa je bila, naj bi ZDPD skušala pridobiti samostojno oddajo o vzgoji in izobraževanju v okviru radia in televizije.

Na številne probleme iz šolske prakse je opozorila Marija Žužek iz Titovega Velenja. Po njenih besedah srednje šole očitajo osnovnim, da je njihova kvaliteta slabša kot pred leti. Učitelj pa je prisiljen delati bolj površinsko: nadzorne službe zahtevajo uresničevanje učnih načrtov. Kdor jih uresniči količinsko, mu za kakovost (utrjevanje) ne ostane dovolj časa. Kljub vsemu pa učenci ne znajo manj — znanje v posameznih disciplinah res ni tako temeljito, je pa širše. Ob obilici opravljenih osnovnih šol nastaja protislovje: medtem ko se znanost vedno bolj specializira, bi moral biti učitelj »mojster za vse«, in to ob zahtevanih 25 urah neposrednega dela z učenci. Pereče je tudi vprašanje pripravništva. Pripravniki takoj dobijo dolžnosti polnovrednega učitelja, mentorstvo je največkrat samo formalno.

Dr. Strmčnik je spregovoril o kvaliteti pouka. Prvi pogoj zanjo je po njegovem prepričanju kvaliteten učitelj, tega pa ni brez dobrega izobraževanja in pomoči, ki jo je treba učitelju nuditi tudi potem, ko konča kadrovske šole. Vse to pa pri nas slabi. Pred leti so imele šole programe izobraževanja, organizirale so posvetovanja in predavanja, v kriznih časih pa so marsikaj opustile. Ravnatelj naj bi bil prvi v pomoč učitelju, za to pa bi moral imeti več časa za neposredno pedagoško delo. Spremljati bi morali strokovno literaturo in nanjo opozarjati učitelje. Žal na številnih šolah tovrstna literatura ostaja neuporabljena.

Angela Žerovnik je svoje misli namenila problemom diferenciacije in prilagajanja osnovne šole manj nadarjenim učencem. Mejnost sposobnosti je označila kot relativno. Šola po njenem mnenju pristopa k temu problemu selektivno, ne diferencirano: Take primere bi morali reševati v okviru osnovnih šol, ne pa jih izločati iz domačega okolja (šole prilagojenim programom — v večjih središčih). Osrednja skrb za take otroke bi morala biti posvečena razvoju celovite osebnosti. V šolskem obdobju so možnosti za to že precej zamujene, zato bi bilo nujno vse »mejne« primere vključiti v predšolsko vzgojo. Redne in »posebne« šole bi morale biti čim bolj skupaj, imeti čim več skupnih dejavnosti, tudi delavci bi morali tesno sodelovati. Vse to bi prispevalo k boljši socializaciji manj sposobnih otrok.

Pionirski organizaciji, je menila tovarišica Žiberna, kljub njenemu dolgoletnemu delovanju ni bila doslej namenjena nobena pomembnejša raziskava. To ni razumljivo spričo velikega vpliva, ki ga ima PO na vzgojne programe in s tem na razvoj učenčeve osebnosti. Za raznovrstne in številne interesne dejavnosti, ki potekajo v okviru organizacije, je premalo mentorjev, ki niso iz vrst učiteljev. Šolam bi bili gotovo v pomoč sveti zveze pionirjev, ki bi združevali predstavnike pionirjev, šole, OZD in KS. Učitelji, ki morajo v večini primerov opravljati tudi mentorsko delo, kadrovske šole za to nudijo daleč premalo. Interese dejavnosti spadajo v razširjeni program, vsi pa vemo, da so otrokom še kako potrebne, zato bi morale postati del zagotovljenega programa.

Posvet je popestril tudi UPZ „Emil Adamič“ s celovečernim koncertom. Pevci so svoji prvi in dolgoletni tajnici Marički Žbogar v zahvalo za njen trud izročili priznanje.

100 LET PEDAGOŠKEGA
DRUŠTVA V KRŠKEM

Iz zbornika Krško skozi čas smo za ponazoritev (za takratne razmere zelo obsežne) dejavnosti krških učiteljev povzeli nekaj podatkov o dejavnosti Ivana Lapajnete in njegovih sodelavcev.

Rodil se je l. 1849 na Vojskem nad Idrijo. Po končanem šolanju in službovanju v večslovenskih krajih je bil Ivan Lapajne septembra 1878 premeščen na novoustanovljeno šolo v Krškem in bil njen začasni vodja. Šolsko stavbo je donator Martin Hočevar dal zgraditi izredno funkcionalno, tako da je več desetletij presegala celo današnje normative. S posebno darilno listino jo je izročil krškemu šolskemu okraju in jo namenil novoustanovljeni meščanski šoli, del stavbe pa je uporabljala tudi štirirazredna osnovna šola.

Poslopje je imelo 34 prostorov: osem učilnic, telovadnico s posebnim prostorom za orodje, risalnico s kabinetom, tri sobe za učila, dve za knjižnico, dve pisarni, zbornico, tri naravoslovne kabinete, dve kuhinji in jedilni shrambi, štiri kleti in šest stanovanjskih sob.

S svojimi vnetimi sodelavci je Lapajne (od 1883 stalni ravnatelj meščanske šole kar 28 let!) nabavljaj učila ter z njimi strokovno opremljal učilnice in kabinete. Za posamezne predmete je pridobival sodelavce, izreden pomen pa je pripisoval knjižnici za stalno strokovno izpopolnjevanje učiteljev in seveda šolarski knjižnici. Učenci so imeli na voljo vso tedanjo mladinsko literaturo in so veliko brali ter pod

Ivan Lapajne

vodstvom svojih učiteljev vadili za različne javne nastope. Zanje sta učitelja Rozman in Humeč izdelala v delavnici zložljiv oder, da so ga po potrebi postavili v telovadnici za dramske in pevske nastope ter slovesne akademije. Prirejali so tudi poučne ekskurzije, ker so se zavedali njihovega velikega izobrazbenega pomena. Vzorno so urejali šolski vrt, na katerem so se pod pedagoškim vodstvom vzgajali za napredne sadjarje in poljedelce. V začetku leta 1904 so na šoli ustanovili tudi šolarsko kuhinjo, v kateri so učenci meščanske in osnovne šole dobivali v zimskih mesecih tople obroke, ker so morali čakati na popoldanski pouk. Kuhinja se je vzdrževala predvsem z mesečnimi prispevki premožnejših meščanov, medtem ko so jo okoličani in starši učencev po svoje podpirali s poljskimi in sadjarskimi pridelki.

Pomembno se nam zdi za boljše razumevanje Lapajnetovega dela tudi tole: kljub zakonskim določilom, da je učni jezik na meščanski šoli lahko vsak jezik, če je le dovolj »razvit«, so bile v Avstriji, torej tudi v vseh slovenskih deželah, vse meščanske šole uradno »nemške«, tako tudi krška meščanska šola, po zaslugi zavednih učiteljev, predvsem ravnatelja Lapajnete, je bila slovenščina na tej šoli enakopravna.

Lapajne se je s številnimi pedagoškimi spisi izkazal kot odlični teoretik in praktik, saj je v njih obravnaval vsa predmetna področja. Njegova publicistična dejavnost se je od zelo kakovostnih šolskih letnih poročil s pomembnimi sestavki raztegnila tudi na objave v Letopisih Matice Slovenske, Pedagoškem letniku in časopisu Učiteljski tovariš, podpisan pa je tudi kot avtor vrste samostojnih publikacij.

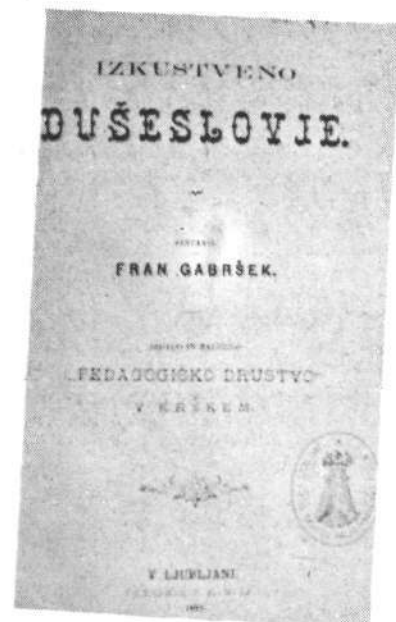
Kot ravnatelj je Lapajne sodeloval leta 1886 tudi pri ustanovitvi prvega slovenskega pedagoškega društva — v Krškem. Prvi predsednik društva je postal šolski nadzornik in ravnatelj štiritelne osnovne šole v Krškem, Fran Gabršček. Društvo se je borilo predvsem za slovensko šolo, prirejalo je predavanja in razstave ter izdajalo že omenjene Pedagoške letnike in zbornike.

Po zgledu pedagoškega društva v Krškem so proti nemčurkim šolskim društvom v večjih slovenskih mestih postopoma ustanovljali taka društva tudi drugod.

Navedeni podatki so iz sestavka Vincenca Žnidarja »Ivan Lapajne in njegova pedagoška dejavnost v Krškem«, objavljamo pa jih predvsem v ponazoritev nekdanje vloge, zagnanosti in ugleda, ki so ga uživali učitelji, ter za primerjavo z današnjim položajem, ugledom in tudi delom učiteljstva.

Fran Gabršček

Dr. Janez Sagadin

REFORMA SREDNJEGA USMERJENEGA IZOBRAŽEVANJA IN NJENO NADALJNJE USMERJANJE V LUČI REZULTATOV REFORMNIH RAZISKAV

Povzetek iz referata, predstavljenega na posvetu

Reformne raziskave so potekale po petih projektih, katerih nosilca sta Zavod SRS za šolstvo in Pedagoški inštitut pri Univerzi E. Kardelja v Ljubljani.

V prvem projektu so se podrobno dotaknili skupne vzgojno-izobrazbene osnove (SVIO):

— vsebine SVIO je treba organsko vgraditi v celotno programe, ne pa jih ohranjati na začetku srednje šole kot samostojni del programov;

— vsebine so primerne le za tiste, ki so imeli v osnovni šoli odlični ali prav dober uspeh, za ostale pa so prezahtevne in preobširne;

— samo z notranjo diferenciacijo in individualizacijo pouka nismo kos razlikam med učenci v učnih zmožnostih, interesih in delovnih navadah.

Tudi pri nadgradnji SVIO je raziskava potrdila, da so učni načrti preobširni, zato jih je treba preurediti in popraviti. V zvezi s tem so tudi učbeniki prezahtevni in premalo usklajeni z učnimi načrti. Za nekatere strokovne predmete pa učenci ne dobijo dovolj podlage, na primer pri fiziki v kovinarstvu in strojništvu.

Tudi za večino (84%) strokovnih predmetov so potrebne spremembe v učnih načrtih, za kakšno polovico pa je treba izboljšati materialne možnosti za pouk. Pri tolikih predmetih je opazna tudi šibka korelacija med poukom različnih predmetov. Vsemu temu se pridružuje še pomanjkanje učbenikov.

V oceni celotnih programov dr. Sagadin navaja naslednje ugotovitve:

1. Učne vsebine predmeta osnovne tehnike in proizvodnje se podvajajo z vsebinami strokovno-teoretičnih predmetov in praktičnega pouka.

2. Strokovni predmeti bi morali biti že v prvem letniku, zlasti namesto OTP. Tako bi dosegli tudi povezavo s proizvodnim delom in delovno prakso.

3. Povečati je treba število ur praktičnega pouka ter obseg PD in DP, ker so učenci oziroma diplomanti premalo praktično usposobljeni za vključitev v delo. To velja še posebej za smeri II., III. in IV. stopnje zahtevnosti.

4. Zunanja diferenciacija ali delna zunanja diferenciacija po stopnjah zahtevnosti smeri bi morala biti že v prvem letniku, enako tudi vpis v določeno smer.

5. Vsebine SVIO je treba bolj organsko vključiti v celoto vsakega programa.

Za VIP rudar in rudarski tehnik je rečeno, da je preozko zasnovan, zlasti v zaključnem delu šolanja. V kovinarstvu in strojništvu pa je v nekaterih smereh združenih do deset poklicev, kar seveda ne omogoča zadostne praktične priprave učencev za vključitev v delo na tolikšni poklicni širini.

Poglejmo še nekaj zanimivih in koristnih ugotovitev iz IV. in V. projekta.

Raziskovanje je med drugim pokazalo, da je število med šolanjem preusmerjenih učencev veliko manjše od števila učencev, ki šolanje

prekinejo in šolo zapustijo. Zmanjšuje se tudi delež učencev, ki po končani osemletki nadaljujejo šolanje. Te tendence moramo nujno premagati. Prizadevati si moramo, da bo čim več mladih doseglo čim višjo stopnjo izobrazbe, dodaja dr. Sagadin v svojem poročilu. **Naš zaostanek v izobrazbeni strukturi zaposlenih za razvitim svetom je prevelik, da bi si smeli privoščiti zaplavljanje intelektualnega potenciala mladih.** (Podčrtal I. M.)

V to prizadevanje moramo vključiti poleg rednega tudi izobraževanje ob delu. Seveda sodi sem tudi štipendijska politika.

Raziskava je opozorila, da je to, kdo se odloči za šolanje doma in kdo v bolj oddaljenem kraju, odvisno od gmotnih možnosti družine in izobrazbe staršev. Zato šolska mreža utrjuje ali pospešuje socialno diferenciacijo.

Zelo pomembno je, da mlade in njihove starše seznanjamo s primernostjo izbire določene smeri šolanja, še posebej takrat, ko svoje zmožnosti podcenjujejo.

Razvojna gibanja v usmerjenem izobraževanju

Osnova za razpravo v tej skupini so bili referati dr. Sagadina, dr. Strmčnika in dr. Mrmaka. Izpostavljena so bila naslednja vprašanja:

— celovitost reforme in ekonomski pogoji na začetku reforme in danes;

— izobraževanje pedagoških delavcev, zlasti učiteljev strokovno-teoretičnih predmetov;

— vprašanje mreže šol in možnosti izobraževanja mladine;

— družbenoekonomski položaj pedagoških delavcev;

— izobraževanje iz dela, ob delu in na delu;

— vprašanje pripravništva in soodgovornost ZD za izvedbo reforme;

— upoštevanje znanstvenih ugotovitev pri posegih v VIP.

Najznačilnejše ugotovitve iz razprave

— Zavedamo se, da je bila reforma pomanjkljiva, to pa še ne pomeni, da si želimo nazaj stari sistem.

Dogovoriti se moramo za strategijo in na podlagi vseh izkušenj ter razpoložljive teorije oblikovati idejno-teoretična stališča, ki bi vodila za nadaljnje praktične rešitve. Na reformo je treba gledati kot na dolgoročni in kratkoročni proces, ki mora imeti moralne in materialne temelje. Upoštevati moramo kritiko, ki naj zbuja zaupanje, ne pa ruši.

— Potrebna je prenova VIP, vendar postopoma in v sodelovanju z učitelji. S prenovo programov je povezana tudi zunanja diferenciacija, ki se ji ne bomo mogli izogniti.

— Glede izobraževanja pedagoških delavcev je bilo poudarjeno, da mora biti učitelj široko splošno in strokovno izobražen in da se mora nenehno izobraževati. To je seveda povezano z njegovo povečano samozavestjo in bojem za njegov družbenoekonomski položaj.

Zaključne misli

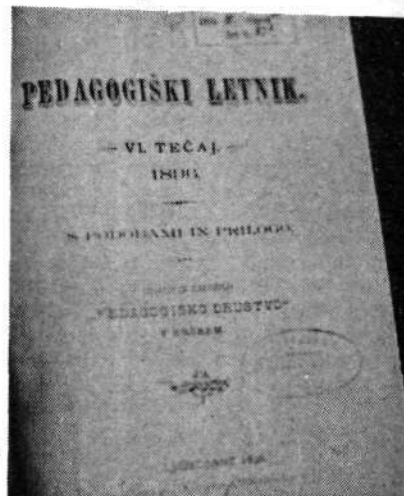
Raziskava ohranja prizadevanja, naj vsaka šola oziroma program pripravlja učenca tako za neposredno vključitev v delo kot za nadaljnje izobraževanje.

Razmerje med splošno, strokovno teoretično in strokovno praktično izobrazbo ostaja eden temeljnih in trajnih problemov reforme. V tem smislu bo smotno upoštevati načelo, naj učenci pridobijo čim splošnejšo strokovno izobrazbo s čim širšo splošnoizobrazbeno osnovo. V VIP je treba vključiti spoznanja, ki so bolj temeljna in relativno stabilnejša (trajnejša), saj se bo splošneje izobražen delavec gotovo lažje prilagajal prihodnjim potrebam dela, kot pa če bi imel ozko izobrazbo.

Glede splošne izobrazbe je na prvem mestu seveda materinščina, sledita ji tuji jezik in matematika, med družboslovnimi predmeti dr. Sagadin daje prednost zgodovini (z ustreznostjo marksistično razlago dogajanja in razvoja), med naravoslovnimi pa fiziki.

Ob koncu je avtor zapisal: »Motil bi se tudi, kdor bi pričakoval, da bo v prihodnje tekla reforma brez slehernih pomanjkljivosti in zmot. Kako neki naj tako zamotan proces usmerjamo brez zmot! Gre le za to, da ne delamo napak, ki jih je moč vnaprej preprečiti.«

Besedila o SUI je prispeval Ivan Mirt.

Tudi neustrezni standardi in normativi negativno vplivajo na kvaliteto učiteljevega dela in na socialno varnost pedagoških delavcev.

— Razdrobljena mreža šol ne pospešuje večjega vpisa in tudi ne odpravlja socialnega razlikovanja med učenci SUI. Po taki dinamiki vpisa bomo imeli leta 2000 toliko ljudi z višjo in visoko izobrazbo, kolikor so jih imeli razviti narodi leta 1970.

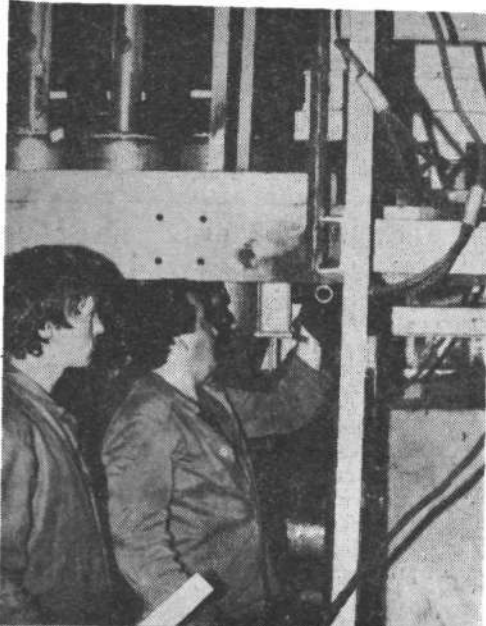
— Posebej so bili izpostavljeni VIP za II., III. in IV. stopnjo zahtevnosti, ker so neustrezni in bi jih bilo treba izvajati diferencirano.

— Glede proizvodnega dela in delovne prakse je čutili potrebo po večjem sodelovanju združenega dela. Odprta je dilema, ali je 80 ur proizvodnega dela v I. letniku smotno porabiti, saj se učenci pogosto vračajo z negativnimi izkušnjami.

— Vse srednje šole naj bi imele enoten šolski koledar.

Djuro Salaj temeljito prenavlja proizvodnjo

Lotili so se obsežne rekonstrukcije papirnega stroja 2 – Nič večje zmogljivosti, boljši papir

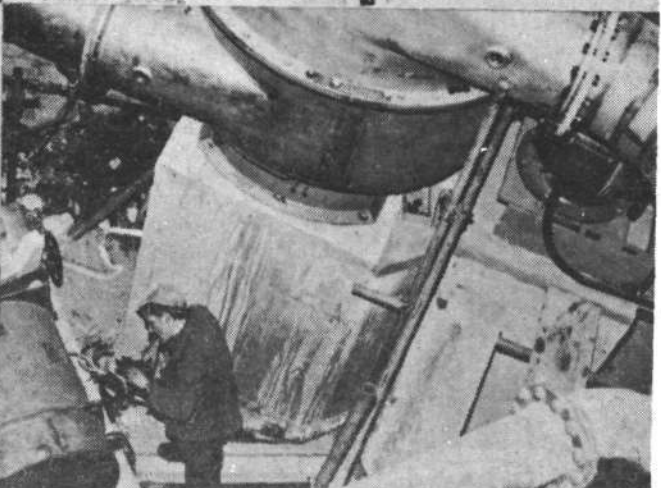
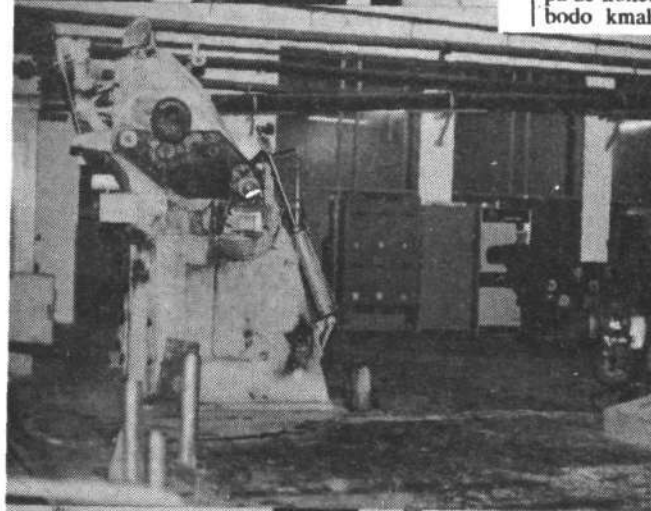
KRSKO, 2. junija – Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj Krško ostaja z okrog 133.000 tonami časopisnega in drugih papirjev na leto – 30.000 ton ga bodo letos izvozili – daleč največji jugoslovanski proizvajalec. Dotrajane naprave, zlasti energetske, pa vsak dan lahko povzročijo ustavitev proizvodnje ali jo močno zmanjšajo. Ker je že kar 75–80 odstotkov opreme iztrošene, le z največjimi napori vzdržujejo nemoten proizvodni proces, prihodnost 2.300-članskega kolektiva pa je vendarle odvisna od vlaganj v posodobitev proizvodnje in prestrukturiranje, česar so se lotili prav v teh dneh.

Tudi drugod po svetu, a je na eni enoti proizvedejo okrog 40.000 ton papirja na leto, tako pa je tudi v Krškem, se odločajo za izdelovanje boljših vrst papirja. To seveda pomeni, da v Djuru Salaju ne razmišljajo o večji proizvodnji celuloze in papirja in s tem o večji porabi dragega lesa – kar pol iglavcev še vedno uvozimo – marveč o širitvi finalizacije, torej o bolj kakovostnih proizvodih z večjim iztržkom doma in na tujem, odločajo pa se tudi o večji uporabi lastnega znanja in dela.

Preorientacijo in posodobitev so si zastavili v treh fazah, prvo pa že končujejo, kar pomeni, da bodo kmalu dane možnosti za

letno proizvodnjo 10.000 ton najboljših vrst satiniranih papirjev za revialni tisk. Z dodatnimi vlaganji bodo to proizvodnjo podvojili, ob koncu pa bo dajala 40.000 ton na leto, polovico za izvoz. Sredi prihodnjega tedna bo končana velika prenova papirnega stroja 2, ki bo proizvajal zgolj omenjene količine satiniranega papirja za revialni tisk.

Za vsega 16 dni načrtovana dela gredo za sedaj po načrtu. Zastavili so jih njihovi strokovnjaki, opravljajo jih lastni vzdrževalci, nujna rušilna dela pa je na izviren način zelo uspešno izvedel Geološki zavod Ljubljana. Ker skupaj z nekaterimi drugimi

forek. 3. junija 1986

DELO ★ stran 5

● Zoran Dular, direktor tozda Proizvodnja papirja: »V Djuru Salaju imamo tri papirne stroje: prvi je še iz leta 1955 in proizvaja le časopisni papir, 23 let je v pogonu PS-2 za izdelovanje različnih boljših papirjev, pretežno za izvoz, na PS-3 pa smo zadržali izdelavo kakovostnih srednje-finih ofsetnih papirjev. Prav od 30 let starega papirnega stroja 1, ki proizvede 35.000 ton papirja na leto, je posredno odvisno izhajanje naših časopisov, zato je najna tudi posodobitev tega stroja.«

domačimi in tujimi strokovnjaki delajo 12-24 ur na dan, bo posodobitev opravljena v roku. To pomeni, da bodo ob visokotlačnem natoku in napravah za pravo snovi zamenjali tudi sitovo skupino, sušilni del, pogonske elemente ter opravili revizijo parne turbine. Sledila bo vgraditev detektorja napak, postavili bodo previjalno-rezkalni stroj za izdelavo zvitkov ter naprave za glajanje papirja. Potem bo končno mogoče proizvajati satinirane papirje. Celotna naložba bo stala okrog 640 milijonov dinarjev; dve tretjini vgrajene opreme bosta iz uvoza.

VLADO PODGORŠEK

Tovarna celuloze in papirja

PODALJŠAN ROK ZARAZISKOVALNE NALOGE

Iz TCP so sporočili, da so sklenili podaljšati rok za oddajo raziskovalnih nagraj »Djuro Salaj«. Do izteka prvega roka, 31. 4. 1986, so dobili samo tri naloge.

V juliju bodo sklicali sestanek vseh mentorjev in udeležencev raziskovalnih nalog. Datum in podrobnejša obvestila bodo sporočili kasneje.

Metalna Senovo

»1000 UR DELA ZA PROIZVODNJO«

V času, ko v nekaterih OZD kovinske predelovalne industrije primanjkuje naročil, ima Metalna dovolj dela. Povečalo se je zanimanje za njihove gradbene žerjave, obvezujejo pa jih tudi pogodbe za dobavo opreme steklarški, tekstilni in drugi industriji.

Maja so pridobili veliko naročilo podjetja Liebherr za podaljške stolpov HC žerjavov, zvarjenec in nasede ležajev. Vrednost celotnega naročila znaša 20 starih milijard dinarjev, Metalna Senovo pa bo dobila približno 1.100.000 nemških mark. Poudarjajo, da se bodo morali strogo držati dogovorjenih rokov, saj si bodo le tako lahko priskrbeli uvozni material, brez katerega ne bo mogoče izvesti gospodarskega načrta do konca leta.

Na pobudo OO ZK so se v Metalni dogovorili o konkretnih ukrepih za večjo letošnjo proizvodnjo. Določili so naloge in njihove nosilce ter roke za dokončanje določenih opravil. Izpolnitev tako zastavljenega programa bo od delavcev zahtevala zaostreno delovno disciplino in veliko dodatnega dela. Zato je sindikat dal pobudo za udarniško akcijo »1000 ur dela za proizvodnjo«, režijski delavci bi na ta način pomagali odpravljati ozka grla v proizvodnji, urejati proizvodne prostore, okolje itd. Udarniško delo bi potekalo ob prostih sobotah, in sicer 14., 21. in 28. junija ter 12. in 19. julija.

V Metalni pričakujejo, da bo vsak delavec v režiji »naredil svoj ših«!

(Foto: Jože KUPLENIK)

Gospodarjenje v prvem četrtletju

REOSLUCIJSKE USMERITVE SE NE URESNIČUJEJO

Osnovne značilnosti poslovanja v prvem četrtletju 1986 so naslednje: visoka rast osnovnih finančnih kategorij poslovanja (zlasti ob upoštevanju NEK); višja rast dohodka kot celotnega prihodka in porabljenih sredstev, kar pomeni izboljšanje v gospodarnosti poslovanja; nizka rast obračuna amortizacije, ki precej zaostaja za rastjo celotnega prihodka, izredno povečanje izgub tako po višini sredstev kot po številu OZD; visoka rast obveznosti za skupno in splošno porabo ter sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev ter drastično zmanjšanje deleža akumulacije v dohodku.

OZD so za osebne dohodke in skupno porabo delavcev namenile 144% več sredstev kot leto prej. Ob 254-odstotni rasti dohodka to sicer pomeni 43-odstotno zaostajanje, vendar dosežena akumulacija, katere delež se je znižal za skoraj tri četrtine, take delitve ne omogoča. V 34 OZD naše občine je bila rast razporejenih sredstev za osebne dohodke in skupno porabo višja od rasti doseženega dohodka in tudi od sredstev, razporejenih za akumulacijo. Istočasno se je znižal delež akumulacije v dohodku. Brez dvoma take delitve niso dovoljevali poslovni rezultati, ni pa je mogoče opravičevati niti z rastjo cen življenjskih potrebščin.

Cene življenjskih potrebščin so bile v prvem trimesečju letos za 89% višje kot v enakem obdobju lani. Povprečni čisti osebni dohodek se je v enakem obdobju povečal za 131%. To pomeni, da so se osebni dohodki realno povečali za 47%. Če bi hoteli izpeljati program gospodarske stabilizacije, si take razporeditve ne bi smeli dovoliti. Takšen porast osebnih dohodkov in skupne porabe bo skupaj z višjimi davki in prispevki, ki so vezani nanje, v naslednjih mesecih v določeni meri vplival na še višjo rast cen.

Obveznosti OZD s področja gospodarstva za skupno in splošno porabo so rasle po stopnji 203% oziroma 161% brez NEK in so v prvem primeru zaostajale za rastjo doseženega dohodka, v drugem pa so ga krepko presegle (za 83%). V rasti skupne in splošne porabe obstaja precejšnja razlika: sredstva za skupno po-

rabo so se povečala za 181%, za splošno porabo pa za 468%. Prvo povečanje je posledica visoke rasti osebnih dohodkov in povečanih prispevnih stopenj, drugo pa je nastalo zaradi nekaterih novih davkov oziroma povečanih stopenj že veljavnih. Spričo omenjenih dejstev je težko govoriti o doslednem uresničevanju resolucijskih usmeritev.

Za akumulacijo so OZD v prvem trimesečju namenile približno toliko sredstev kot v lanskem enakem obdobju. NEK ni za ta namen izločila nobenih sredstev, tako znaša rast akumulacije v ostalih OZD 6% in je težko govoriti o realni rasti, ko ni dosežena niti nominalna (brez NEK le minimalna). Delež akumulacije v dohodku znaša 4,8% (brez NEK 12,2%). Iz tega lahko sklepamo, da so razvojne možnosti gospodarstva občine izjemno skromne, zato verjetno ni mogoče pričakovati, da se bo gospodarstvo v bližnji prihodnosti moglo izvleči iz sedanjega dokaj kritičnega položaja. V naslednjih obračunskih obdobjih bodo morale OZD razporejati dohodek tako, da bo ostalo za akumulacijo dosti več sredstev.

46,3% vse akumulacije v občini je v prvih treh mesecih letos ustvarila Tovarna celuloze in papirja, 33,5% pa SOP. V prvi se je njen obseg nominalno znižal za 14%, v drugi pa je višji za 216%.

Tudi obseg in rast sredstev za reprodukcijo sta izredno skromna; povečala so se za 18% v primerjavi s prvim trimesečjem 1985, brez NEK pa za 39%.

Sistem obračunavanja dohodka je še vedno naravnani na izkazovanje zadostnega dohodka za porabo. Torej gre še vedno za delitev fiktivnih dohodkov in priznavanje dohodka ne glede na resnične rezultate, posledica tega pa je naraščanje vseh oblik porabe nad realnimi možnostmi oziroma začrtanimi okvirji.

Poseben problem predstavlja nominalna rast osebnih dohodkov, ki močno presega rast cen in življenjskih stroškov, nima pa kritja v ustrezno večjem proizvodu in višji produktivnosti. Enako velja za davke in prispevke, ki so tesno povezani z ravnijo osebnih dohodkov, kar vse pa ne deluje na zmanjšanje inflacijskih tendenc.

Sestavila:
Ivanka Novoselič

Investicije v prvem trimesečju

NAJVEČJI JE DELEŽ LASTNIH SREDSTEV

Konec marca letos je bilo na območju občine Krško v gradnji 57 gospodarskih in negospodarskih investicijskih objektov v skupni predračunski vrednosti 4.050.553 tisoč din. Hkrati pa so investitorji gradili še 7 stanovanjskih objektov s predračunsko vrednostjo 992.939 tisoč din. V primerjavi s stanjem konec leta 1985 se je število objektov v gradnji povečalo za tri, predračunska vrednost pa za 6%. Precej bolj kot predračunska vrednost gospodarskih objektov (4%) se je povečala vrednost negospodarskih (59%). Vendar tudi pri slednjih ne moremo govoriti o povečanju realnega obsega investicijske gradnje, saj se v tem obdobju ni začel graditi noben nov objekt;

celotna rast je posledica povečanja predračunske vrednosti že začelih objektov. Pri gospodarskih investicijskih objektih povečanje predračunske vrednosti (zaradi povečanja cen ali zaradi naknadnih nepredvidenih del) predstavlja 27,1% celotne predračunske vrednosti, pri negospodarskih pa več kot polovico (54,1%).

Povprečna predračunska vrednost objektov v gradnji (brez stanovanjskih) je konec marca letos znašala 71.062 tisoč din in je približno enaka kot pred tremi meseci. Razdrobljenost investiranja v občini je razvidna tudi iz naslednjega pregleda:

predr. vred. v mio din	stanje 31. 3. 1986		delež v cel. pred. vred. vseh obj. v %
	št. objektov	skp. predrač. vred. v 000 din	
— 20	30	244.130	6,0
20 — 50	10	346.670	8,6
80 — 100	7	515.355	12,7
nad 100	10	2.944.398	72,7
	57	4.050.553	100,0

Največ objektov, ki so bili v gradnji konec marca letos, ima predračunsko vrednost nižjo od 20 milijonov din, njihov delež v skupni predračunski vrednosti pa je najnižji (6,0%).

Razmerje med gospodarskimi in negospodarskimi investicijskimi objekti (po predračunski vrednosti) znaša po stanju 31. 3. 1986 94,3% proti 5%, pred tremi meseci pa je bil ta odnos 96,2% proti 3,8%. Iz tehnične strukture objektov v gradnji je razvidno, da odpade na gradbena dela 54,8%, na opremo 33,9% in na ostalo 11,3%.

V strukturi virov financiranja gospodarskih investicijskih objektov imajo največji delež lastna sredstva investitorjev (42,5%), slede združena sredstva (41,0%) ter krediti (13,8%) in ostali viri (2,9%). Pri negospodarskih investicijah pa je struktura virov precej drugačna: 81,6% odpade na lastna sredstva, 13,8% na združena sredstva in 4,8% na ostale vire (samoprispevek, proračunska sredstva).

V prvih treh mesecih letošnjega leta so investitorji začeli graditi v občini Krško le 5 novih objektov v skupni predračunski vrednosti 73.340 tisoč din. Vsi ti objekti so gospodarskega značaja. Predračunska vrednost novozačetih objektov v letošnjem letu predstavlja le 5,2% predračunske vrednosti vseh objektov, ki so se začeli graditi v letu 1985, kar predstavlja izredno zmanjšanje obsega investicijske gradnje. Povprečna predračunska vrednost novozačetih investicijskih objektov v letošnjem letu tako znaša borih 14.668 tisoč din, kar je le petina od povprečne predračunske vrednosti vseh objektov v gradnji na dan 31. 3. 1986.

Prvotna predračunska vrednost novozačetih objektov se je zaradi preokaračitev (rast cen, naknadna nepredvidena dela) povečala za 10.678 tisoč din ali za 17%.

Štirje od petih novozačetih objektov v letošnjem letu so prednostno usmerjeni, njihov delež v celotni predračunski vrednosti pa znaša 94,1%. Oba investicijska objekta s področja industrije sta usmerjena v energetiko, po eden pa v proizvodnjo hrane (namakalni sistem) in tehnološko intenzivnejšo proizvodnjo (briketiranje).

Iz strukture zagotavljanja sredstev novozačetih investicijskih objektov v prvih treh mesecih je razvidno, da so investitorji z lastnimi sredstvi financirali 39,6% predračunske vrednosti (oba elektroenergetska objekta), z združenimi sredstvi 46,8% (telefonsko omrežje in del briketiranja) ter s krediti 13,6% (del briketiranja v Novolesu — TOZD Lipa).

V prvih treh mesecih letos je bil končan en investicijski objekt, za katerega je bilo izdano uporabno dovoljenje. To je bila izgradnja cestnega odseka Brestanica—Blanca, katerega investitor je bila SKIS — enota za urejanje lokalnih cest, ulic in trgov. Predračunska vrednost tega objekta je znašala 5.608 tisoč din.

Samoupravljanje je tudi živ pogovor vodilnega z delavcem

Krški Djuro Salaj želi postati sodobna organizacija — Pri tem imajo v mislih tudi vlogo samoupravnega razvoja

KRŠKO, 12. junija — Za 2.300-članski kolektiv krškega Djura Salaja velja nekaj presežnikov: največji jugoslovanski proizvajalec časopisnega papirja, največja delovna organizacija v Posavju, nadvse pomemben izvoznik, med prvimi pri nas so izvolili svoj delavski svet in prvi izvedli delavski referendum, z letno proizvodnjo 300.000 ton celuloze, papirja in drugih izdelkov so srednjeevropski velikan in še bi lahko naštevali.

Da bi ob 35-letnici samoupravljanja in 30-letnici proizvodnje prvega časopisnega papirja pri nas ugotovili tudi svoje mesto na področju samoupravnega razvoja, so naročili posebne študije, vprašanjem pa namenili še okroglo mizo. Glede na gradiva in živahno razpravo je mogoče ugotoviti, da jih lahko uvrščamo med povprečne slovenske kolektive.

V samoupravnem življenju je še precej nedorečenosti, celo neustreznega nagrajevanja, ko osebni dohodki niso tudi rezultat vloženega dela, marsikaj je mogoče izboljšati v delovni disciplini in delovnih navadah ter v razmerjih med vodenjem in samoupravljanjem.

Tudi zato bi kazalo še okrepiti delo sindikalnih skupin, ki bi s »hitrimi sestanki« lahko postale tudi mesto odločanja, kajti samoupravljanje ni zgolj odločanje o velikih rečeh, marveč tudi živ pogovor vodilnega z delavcem ob stroju. Boljše vodenje bo vplivalo tudi na medsebojno zaupanje, ko kaže kdaj tudi pohvaliti za uspehe, ne pa le grajati in nalagati novih obveznosti. Tudi v tujini se vse bolj opirajo na ljudi in jim dajejo prednost pred tehnologijo.

Krški Djuro Salaj želi postati sodobna delovna organizacija. Opravljena raziskava bo lahko k temu mnogo pripomogla, saj so v tovarni pripravljene stopiti na pot »drugačnosti«. Za to imajo tudi voljo, denar in kadre. Za spreminjanje miselnosti pa bodo morali kaj več storiti tudi kot največji posavski kolektiv.

VLADO PODGORŠEK

Petek, 13. junija 1986

Drago Šterban, Krško, delegat na 10. kongresu ZSJ

SLOVENCINI NE MOREMO SPREJETI RAZMIŠLJANJ O ENAKOSTI V SIROMAŠTVU

»Res je, da v Sloveniji stvari merimo s svojimi merili in po meri našega prostora in ne po razsežnostih in razmerah Jugoslavije, zato tudi očitki »opet vi Slovenci«. Toda razlike obstajajo tako v odnosih kot v gospodarjenju,« pravi Drago Šterban, predsednik medobčinskega sindikalnega sveta za Posavje in delegat na 10. kongresu ZSJ v Beogradu.

— Razmišljanja o razvoju države in gospodarski stabilizaciji ter vloge sindikata ob tem so različna.

»Na našem kongresu smo po mojem mnenju dobro razmislili in poudarili naša stališča. Prav zaradi razlik, različnih ravni razvoja in gospodarske razvitosti Slovenci ne moremo sprejeti razmišljanj o enakosti v siromaštvu.

Ne smemo pristajati na administrativne posege, za kar se poihem navdušujejo tudi ponekod v slovenskem prostoru, čeprav bi na ta način kratkoročno mogoče res kaj pridobili ali hitreje uspeli, vendar bi s tem zanimali ustavne pravice delavcev do gospodarjenja z rezultati dela in pogoji zanj.

Razmišljanja in ponekod tudi glasne polemike o tem, da bi moral biti sindikat v opoziciji, so po mojem mišljenju zgrešene. Osnova našega dela mora biti zavzemanje za takšne družbenoekonomske odnose, ki so v skladu z ustavo. V razpravah moramo dopovedati delavskemu razredu Jugoslavije, da razumemo njegove težave, vendar menimo, da jih lahko rešujemo le z združevanjem sredstev in znanja.

— Prav v teh dneh je v teku akcija za brzdjanje rasti osebnih dohodkov. Med »krivci« ali »gasilci« naj bi bil na prvem mestu sindikat.

»Osebnih dohodki, ta dokaj zanimiv predmet razprav, resnično niso povsod odraz vloženega dela. Dolgo časa pa so bili v mejah vsako leto sprejetih resolucij in dogovorov ter okvirnih planskih listin v organizacijah združenega dela. Ti podatki so znani in dokumentirani.

Toda v teh razpravah o osebnih dohodkih v Sloveniji je treba le reči nekatere stvari. Treba je pač na glas povedati, da v nekaterih primerih delavci v Sloveniji dosegajo boljše rezultate v relativno slabših razmerah. Ne vem, zakaj ne bi povedali, da so osnovna sredstva v Sloveniji na meji ali že dotrajana, da večina proizvodnje temelji na zastareli tehnologiji in da ima slovenski delavec večje družbene obveznosti ob proizvodnji z dražjo energijo. Po moje ne smemo zanemariti, da za tako delo in takšen način življenja delavec v Sloveniji mora tudi toliko zaslužiti. Tu so naša stališča trdna in sindikat ne more biti niti krivec niti gasilec. Vsaj kolikor vem, sindikat v Sloveniji ni nikoli zagovarjal dvigovanja cen, da bi tako prišli do potrebnega dohodka za boljše osebne dohodke.»

— Po neki anketi le dobrih dvanajst odstotkov delavcev živi v prepričanju, da sedanje sistemske rešitve vodijo iz gospodarske krize.

»Predvsem ne smemo pozabiti, nekateri to zanjajo in po moje preveč obljublajo, da namreč po analizi ekonomskih zakonitosti ni mogoče neko napako v ekonomiji popraviti in odpraviti prej, torej v krajšem času, kot je bila ta napaka storjena, kot smo napake delali. Ob tem gre mogoče tudi zato, da delavci kritično, bolj kot se tega kdo zaveda ali verjame, obravnavajo posege, ki niso stabilizacijsko dovolj naravnani, domišljeni. To delavec prvi občuti. Najprej nekaj časa potrpi, potem se odloči za druge ukrepe.

To je razumljivo, ker delavec ne zahteva mnogo. Želi le, da bi bili pogoji za gospodarjenje približno enaki in da jih ne bi spreminjali tako hitro kot doslej. Če imaš urejene in vsaj približno znane pogoje za gospodarjenje, lahko stvarno načrtuješ. V tej planski anarhiji pa to ni možno. Zato so vprašljive vse planske

listine, ki jih sprejemamo ob koncu leta za tekoče leto. Ti načrti, ki niti niso tako enostavni in še manj poceni, v resnici niso dokumenti, na katere bi se lahko oprli ali jih imeli za vodilo. Kako naj potem sindikalni aktivist in sindikat z njim bedi nad izpolnjevanjem teh listin in ciljev, če so že v osnovi postavljeni v zrak.»

— Tako na našem kongresu kot tudi na kongresih sindikata v drugih republikah in pokrajinah je bilo mnogo izrečenega na račun krepitve oblasti države. Že vrsto let pa govorimo o odmiranju države.

»Ta država bo odmirala tako dolgo in tako, kot bomo in kakor bomo v tem procesu vsi dejavni. Ne samo sindikati.«

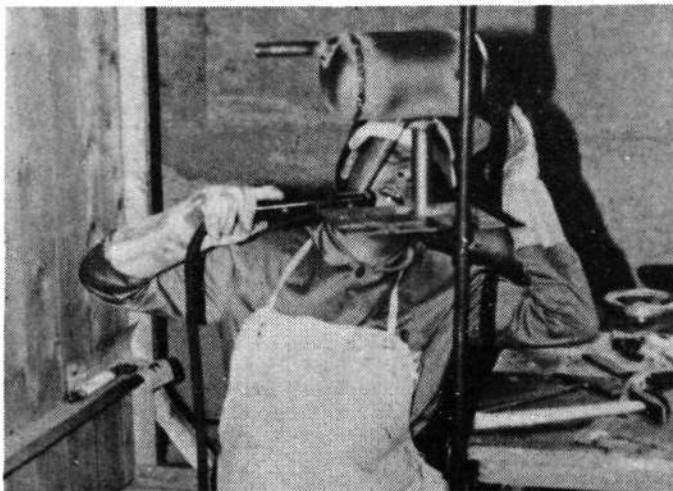
— Slišati je bilo očitke, da se naš sindikat ubada tudi z vrsto stvari, ki niso »sindikalne«.

»Ta očitek je precej opravičen. Gre za stvari, ki bi jih morali reševati drugi, kot jih nalaga sistem. Ker pa sistem ni deloval in se je bilo potrebno odzvati, smo reagirali sindikati. Tako smo marsikaj sindikati odpravljali vrzeli. To ni tolikšen greh, kot če se tudi teh stvari ne bi pravočasno lotevali ali nanje opozarjali. Tako smo seveda še bolj širili obseg dela, kar najbolje vedo sindikalni delavci v osnovnih organizacijah in vendar jih je redko slišati jadikovati ali pa da ne bi bili pripravljivi prevzeti še kakšno nalogo, čeprav ni čisto »sindikalna«. Praksa je namreč še vedno takšna, da zaupaš nalogo tistemu, ki tudi druge dobro opravi, ki mu zaupaš v prepričanju, da bo stvar resnično opravljena. Tam, kjer se dela, žal pa premalo tam, kjer se dokončno odloča. O tem pa bo tekla beseda tudi na zveznem kongresu. Moramo povedati več o tem, kdo v resnici odloča in kdo odgovarja v tej državi. Za delavca vemo, kako in kaj...«

Janez Sever, Delavska enotnost

DELAVSKA ENOTNOST

(FOTO: JOŽE KUPLENIK)

Delegati v ZZD

ELEKTROENERGETSKI REPUBLIŠKI CENTER

Z majhno slovesnostjo so v petek, 30. maja, uradno razglasili začetek gradbenih del za postavitev elektroenergetskega republiškega centra vodenja. Imel bo okoli 2500 m² površine. Predračunska vrednost znaša 9 milijard dinarjev. Sredstva bosta s krediti prispevali tudi Mednarodna banka za obnovo in razvoj in

Evropska investicijska banka. Gradbena dela izvaja Gradis, dokončal naj bi jih (z obrtniški vred) še letos. Za računalniško opremo informacijskega sistema bo elektrogospodarstvo razpisalo mednarodni natečaj, pri izdelavi in montaži pa bodo sodelovali tudi jugoslovanski proizvajalci elektronske opreme.

V jugoslovanskem elektroenergetskem sistemu bo šest republiških, dva pokrajinska in

osrednji jugoslovanski center vodenja. V Sloveniji bodo še trije območni centri (Drava, Sava, Soča) in pet distribucijskih. Republiški center vodenja bo telekomunikacijsko povezan z vsemi pomembnimi proizvodnimi, prenosnimi in distribucijskimi objekti v Sloveniji in z zveznim centrom vodenja. Tako urejen sistem bo omogočil ekonomično delovanje elektroenergetskega sistema v republiki in boljše energetske izkoristke v jugoslovanskem sistemu.

SESTAVLJENA ORGANIZACIJA ELEKTROGOSPODARSTVA SLOVENIJE

UGOVOR PROTIRAZLAGI GLASOVANJA

Sekretar SO Krško je prejel dva vsebinsko enaka ugovora zoper razglasitev rezultata glasovanja o osnutku odloka o prenehanju lastninske pravice na območju zazidalnega načrta gramoznice Stari grad. Enega je poslala delegacija OŠ Jurija Dalmatina, drugega pa delegacija skupnosti kmetov za KS Gora, Dolenja vas in Zdole. V zapisniku s seje dne 8. maja je navedeno, da je za osnutek glasovalo 21 delegatov, proti 5, vzdržalo pa se jih je 8. Toda delegati omenjenih delegacij so že na seji ugotovili, da je bil izid glasovanja naslednji: za sprejem osnutka je glasovalo 8 delegatov, proti jih je bilo 5, vzdržalo se jih je 8, ostalih 13 delegatov pa sploh ni glasovalo. Pravilen je torej sklep, da osnutek omenjenega odloka NI SPREJET in ni primeren za javno razpravo.

ОМЛАДИНСКИ

ГЛАСНО 3

ЛНСТ МЛАДИХ БАЈИНЕ БАШТЕ * БРОЈ 3 * 23. 05. 1986. * ЦЕНА 70 ДНН.

ЈА ЛИЧНО МИСЛИМ ...

Бобан ТОМИЋ

АКО ЛАЖЕ КОЗА НЕ ЛАЖЕ-РОГ!

Прошлог месеца једини и сигурно најефикасније изведени и окончани сукоб између администрације и производње догодио се у ООУР-у „Прерада дрвета“. Реч је дакако о обустави рада тамношњих 700 радника и њиховој јединственој одлуци да се не враћају на посао док се тражени одговори не добију а елементарне неправилности отклоне. Обустава рада трајала је три пуне смене а органи управљања и друштвено политичке структуре биле су на идејној и практичној проби.

Реч ШТРАЈК је англосаксонског порекла и означава „организовану обуставу рада у фабрикама, школама, биромима и сл. у сврху постигнућа неких права радника према послодавцима, подређених према претпостављеним и сл.“ Дословце пренето на бајинобаштански случај 700 радника, ова реч би могла и не би могла да се употреби. Могла би зато што су радници буквално обуставили рад и што су тражили реализацију низа својих захтева, који су иначе и ранијих година истицали и на које се указивало. Реч ШТРАЈК не би се могла употребити само зато што она у неку руку подразумева пароле, транспаренте или неред. Овде је све функционисало као сатни механизам. Без нерета, гужве и парола. Истина са понеком паролом на сас-танку али без примеса безакоња. Прво и једино што су радници захтевали јесте да се њихова обустава рада не назива никаквим штрајком јер то није штрајк већ захтев да се проблеми и инцидентни моменти реше мирно људски и како је најадекватније. Дакле око тога да ли је ШТРАЈК или ОЕУСТАВА РАДА није било и нема дилеме — НИЈЕ ШТРАЈК.

Међутим, оно што је натерало раднике да обуставу рада изаберу за своје оружје, свакако је и најзанимљивије у целој ситуацији. Наводно, лична примања радника негдашњег стругаре а данашњег ОУР-а „Прерада дрвета“, већ подуже време су испод границе подношљивости. Лични доходи од око два стара милиона и мало више, очигледно нису могли да задовоље ни најосновније потребе запослених. Неки од радника раде по тридесет година на најтежим радним местима а да за тај рад добијају цирка два и по милиона динара. Како рече један од

Zaposlovanje sproža širša vprašanja

KRŠKO, 2. junija — Na pundo medobčinske skupnosti za zaposlovanje v Posavju, kjer se vse bolj lotevajo skupnih razvojnih vprašanj, so dopoldne na posebnem posvetu govorili o kadrovski politiki ter zaposlovanju v naših ključnih dokumentih in pomenu kadrov za razvoj naše družbe. Kot je v uvodnem prispevku dejala Božena Ostrovnik, podpredsednica RK SZDL, v Sloveniji vse bolj prihajamo do polne zaposlitve, saj je nezaposlenih vsega 2 odstotka prebivalcev ali 13.000 do 14.000 ljudi. Problem naše republike pa je 150.000 premalo zaposlenih, pa mladi, ki iščejo svoje prvo delovno mesto. To seveda sproža politične probleme, kajti premalo se tudi zavedamo, da je zaposlovanje sestavni del družbeno-ekonomskih odnosov. Seveda ima polna zaposlenost tudi svojo slabo stran, ker zaradi nje izostaja motivacija za spodbujanje boljšega dela. Po besedah Milana Pinstarja iz republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in tehnologijo moramo bolj skrbeti tudi za pridobivanje posebnih znanj ter nenehno izobraževanje, spodbujevalec tega pa naj postanejo prav kadrovski delavci, kar bodo morali bolj dojeti tudi v Posavju.

V. P.

Posavje KULTURNE PRIREDITVE OB 400-LETNICI TRUBARJEVE SMRTI

Pod pokroviteljstvom MS SZDL za Posavje in SO Sevnica je bilo 13., 14. in 15. junija v Sevnici in Loki več kulturnih prireditev. Posvečene so bile 400-letnici smrti Primoža Trubarja in 200-letnici osnovnega šolstva v Loki. Organizirale so jih KS Loka, OŠ »Savo Kladnik« Sevnica in Kulturna skupnost občine Sevnica.

V petek je bil v Lutrovi kleti večer o Trubarju v pesmi in besedi. V soboto so se srečali nekdanji in sedanji delavci loške osnovne šole in se udeležili slovesnosti ob 200. letnici delovanja te ustanove. Zvečer so se v kulturnem domu predstavili loški kulturni ustvarjalci in domači pevski zbor. V nedeljo so na velikem kulturnem shodu odkrili spomenik Primoža Trubarja na trgu v Loki.

них „То ми је само детету да дам да доручкује“. Поред тога треба истаћи услове рада у овој фирми. Погон пилање и стара зграда гатер сале у којој раде радници на најтежим физичким пословима, на промаји, ниској температури у влази, прабини, под буком у прљавштини, само су једно од места где човеку живот и рад једном за свагда могу да огаде. А да не говоримо о оној бајинобаштанској узречици коју родитељи често говоре деци: „Учи или на стругару!“ Е, баш је тако, стругара је постала симбол мучења, грбачења и килављења за мали новац.

Кад говоримо о радницима, сетимо се недавно окончане ситуације када је администрација ове фирме поделила 70 отказа својим радницима. И тада је било густо и напето. Али није било обуставе рада, можда би и до обуставе дошло да самоуправа права нису на време заштићена. Хоћемо да кажемо да у овој фирми већ неколико година ништа не штима како треба. Сво је други пут за три године да елементарна права радника неко потисне у други план.

Сматрамо да су плате у дрвној индустрији Југославије изнад границе минималца и да ова фирма има снаге да их достигне. Немогуће је да радна организација која бележи пораст производње, извози и прерађује дрво (веома скупу масу) нема новца за радничке плате. Проблеми у Преради вероватно су много другачије природе, али о томе другом приликом.

ZBOR DELAVCEV V KRŠKI LIBNI

Delati tako, da ne bo nikogar med nami s samo zajamčenim osebnim dohodkom

Delavci Libne so kritično govorili predvsem o visoki bolniški, saj prednjačijo s 15,79 odstotki. Kritično so se ozrli tudi na opravljene ure, saj so po normi le na 62,74 odstotkih. Ugotovili so, da iz naslova prispevka delavcev ni več kaj pričakovati. Rezerve so le še v organizaciji dela in v lansiranju proizvodnje glede na strojne zmogljivosti in strokovno usposobljenost zaposlenih.

Razprava o visoki bolniški je pokazala, da ne gre za simulantе, saj so tudi sistemski pregledi delavk med 30. in 40. letom, torej v času delovno najbolj ustvarjalnega obdobja, pokazali na veliko resnih obolenj. Zato menijo, da je njihova prva skrb zdravje delavcev in humanizacija dela. Vzporedne naloge so skrb za reševanje primarnih problemov posameznika (varstvo otrok, stanovanje in, ne nazadnje, višji osebni dohodek).

Za doseg višjega osebnega dohodka pa bodo morali v Libni zelo skrbno bdeti nad stroški in jih kolikor se da omejevati.

Med sklepi je zabeležen tudi ta, da si bodo prizadevali delati tako, da ne bo nikogar med njimi z zajamčenim osebnim dohodkom.

ЗАДЊА СТРАНА

Popraviti znajo tudi najstarejšo prikolicu

BREŽICE, 11. junija – Jugoslovska prikoličarska proizvodnja slavi letos dve desetletji – novomeški IMV je seveda njen prvi in najveći del, pomemben tudi v evropskih okvirih – v tem času pa so izdelali okrog 50.000 avtomobilskih prikolic. Mnoge od njih so potemtakem že pravi veterani, većina pa seveda potrebna temeljitih popravil. Za to so letos poskrbeli pri temeljni organizaciji IMV v Brežicah, kjer so osnovali tudi servisno dejavnost. Adria servis že uspešno dela, možni so tudi »leteći servisi«, naj je skupina delavcev dobro usposobljena. Razmišljajo tudi o servisiranju prikolic na tujem. Za zdaj pokrivajo predvsem vzhodni del Slovenije in veliko zagrebško območje, s hitrim in kakovostnim delom pa prikolici bistveno podaljšajo življenjsko dobo. Pomagajo tudi pri uresničitvi zamisli, ki jih imajo »samovci« le telefon 068-61-423 je treba poklicati. Sedaj pred turistično sezono, je posebej pomembno, da ima servis ugodno prometno lego in da je pri Finalistu, kjer imajo tudi rezervne dele, ki bi jih sicer zaman iskali.

V. P.

(FOTO: Janko SOTOŠEK)

PRAZNIK LESKOVŠKE KRAJEVNE SKUPNOSTI

Krajevna skupnost Leskovec praznuje 1. junija svoj praznik v spomin na čas pred 41. leti, ko so se iz nemških taborišč začeli vraćati izgnanci na svoje domove.

Praznovanje se je začelo v petek, 30. maja, s športnimi dejavnostmi leskovških učencev. V nedeljo so v šoli odprli razstavo o delu cicanov, pionirjev ter mladine iz osnovne šole in delavnice za delo pod posebnimi pogoji. Na slovesni seji skupščine in DPO KS so podelili plakete in častna priznanja krajevne skupnosti ter nagrade OF zaslužnim krajanom. Kulturni program, ki je sledil, so izvedli učenci osnovne šole in godba na pihala iz TCP. Drugi praznični dan se je zaključil z družabnim in športnim srećanjem na Lokah.

Občinsko tekmovanje enot CZ v prvi pomoči

SKROMNO ZNANJE

24. maja 1986 je bilo v Podbočju občinsko tekmovanje enot CZ v znanju in spretnostih prve pomoči. Udeležba je bila maloštevilna, prikazano delo pa tudi ne najboljše.

Znanje vseh ekip je precej skromno. Kakovost, zlasti praktičnega dela, je slabša kot lani. Enote iz krajevnih skupnosti so bile boljše kot tiste iz organizacij združenega dela, kar je presenetljivo, če upoštevamo možnosti za usposabljanje enih in drugih. Posebno je razočarala ekipa JE Krško.

Nesprejemljivo je, da senekatere KS in OZD sploh ne javljajo na tekmovanja in da je pri njih izjemno težko organizirati kakršnokoli usposabljanje ali drugo akcijo CZ (v Dolenji vasi, Leskovcu, Kostanjevici, Podbočju, Velikem trnu, na Raki). Nekatere OZD in KS se formalno prijavijo, na tekmovanje pa jih ni (Lisca Senovo, KS Kostanjevica). Občinski štab za CZ je sklenil, da bo v prihodnje dosledno ukrepal proti tistim, ki se izogibajo obveznostim. Da bi se sedanje slabo stanje spremenilo, bi se morali v akcijo vključiti vse družbenopolitične strukture in organi v občini, KS in OZD.

Izidi tekmovanja v Podbočju

V konkurenci: 1. KS Senovo, 2. KS Brestanica, 3. SOP Krško, 4. TCP »Djuro Salaj« Krško, 5. Kovinarska Krško, 6. Rudnik Senovo, 7. JE Krško.

Izven konkurence: 1. Labod-TOZD Libna, 2. Žito-TOZD Imperial, 3. KS Zdole, 4. KS Veliki Podlog.

Za dolgoletno delo in prispevek k razvoju CZ so Franc Pogačar, Fedor Špacapan, Meta Habicht in Alojz Arko prejeli zlato značko Občinskega štaba za CZ.

Predsednik komisije, dr. Franc Pogačar, izroča prehodni pokal zmagovalni ekipi v konkurenci — ekipi KS Senovo (levo) in vodji ekipe PMP, ki je zmagala v tekmovanju izven konkurence — Labod — TOZD Libna (desno). (Foto: Branko ZUBER)

ČREVESNE NALEZLJIVE BOLEZNI SO BOLEZNI NEMARNOSTI

Odkritja povzročiteljev nalezljivih bolezni na eni strani, na drugi pa cepiv, ki jih preprečujejo, so omogočila, da se je temeljito zmanjšalo število takih obolenj, nekatera so celo popolnoma izginila. Kljub temu je infekcijskih bolezni še veliko, in čeprav so medicini danes na voljo učinkovita zdravila, je te bolezni — tako kot vse druge — bolje preprečevati kakor zdraviti.

Kako to lahko storimo? Vedeti moramo, kaj te bolezni povzročajo, kako se povzročitelji prenašajo, kakšne bolezenske znake povzročajo in kako se povzročiteljev lahko ubranimo.

Diareje ali driske

Med nalezljive bolezni spada tudi skupina akutnih črevesnih obolenj, ki povzročajo diarejo ali drisko. Posebno pogosta so poleti, ker se bolezenske klice v toplem vremenu še lažje razvijajo in razmnožujejo kot sicer. Takrat jemo tudi več sveže zelenjave in sadja. Črevesne bolezni so za obolenji dihalnih poti najpogostejše. Nastopajo pri vseh starostnih skupinah, predvsem pa telesno najšibkejših: dojenčkov, otrocih in nekaterih odraslih. Slab

higienski, prosvetni in socialni standard še dodatno pospešuje nastajanje teh bolezni.

Način pojavljanja

Črevesne bolezni nastopajo posamično, v velikih skupinah (epidemično) ali so stalne (domače, endemične) na določenem območju, v določenem kraju, če trajajo dolgo časa in zanjamejo mnogo ljudi. Pojavijo se lahko povsod, najlažje pa tam, kjer so za razvoj klic najugodnejši pogoji. Najpogostejše so poleti, v tropskih krajih, v deželah v razvoju in tudi v industrijskih predelih, če so higienske razmere slabe.

Viri bolezni

Vir infekcije, ki ima za posledico drisko, je v prvi vrsti bolan človek ali bolna žival ali pa kliconosec, ki sam nima več znakov bolezni. Vsak od njih lahko preko svojih iztrebkov prenaša bolezenske klice na druge. Med prenašalci imajo izredno važno mesto muhe, ki se zbirajo na odpadkih hrane, na gnojiščih, smetiščih in povsod tam, kjer razpadajo organske snovi. Na teh mestih se bakterije množično razvijajo.

Prenos bolezni

Bolezenske klice pridejo v naše telo z okuženo hrano, vodo, drugimi snovmi in predmeti ter umazanimi rokami, ki se jih drži infekt. Še vedno velja staro pravilo, da je vsako črevesno obolenje »bolezni umazanih rok«, in izrek, da so to »nalezljive bolezni higienske zaostalosti«.

POVZROČITELJI DRISKE PRIHAJAJO SAMO SKOZI USTA!

Kadar je vzrok slaba higiena, se driske pojavljajo le v posameznih primerih ali manjših skupinah. Če pa so nehigienske, pokvarjene ali slabo urejene komunalne naprave, na primer vodovodno omrežje z izvirom vred, lahko zbolijo vse prebivalstvo naselja, ki ima skupen vodni vir.

Znaki bolezni

Črevesne bolezni z drisko nastopajo v treh oblikah:

1. nenadno bruhanje, driska in bolečine v trebuhu,
2. huda vročina, bruhanje, krvavo in sluzavo blato,
3. isto kot prej, le da blato ni krvavo.

Voda se lahko onesaži pri zajetju ali v ceveh. Še huje je zelo možno onesaženje talne vode, ki napaja vodnjake, iz njih pa se oskrbuje z vodo velik del kmečkega prebivalstva (tudi za napajanje živine). V Posavju je več kot 3000 vodnjakov, ki bi jih bilo treba nadzorovati. Vse jih povezuje talna voda. V vodovodnem omrežju lahko napako sorazmerno hitro odpravimo, veliko težje pa je to doseči pri infekciji talne vode, ki jo lahko okuži en sam vodnjak ali vsak prevoj površine.

Vsi vodnjaki niso funkcionalno urejeni. Naše sedanje medicinske in sanitarne inštitucije niso dovolj močne, da bi lahko kontrolirale vse vodne vire in vodnjake. Skrajno malomarno in neodgovorno je, če kdo uporabi vodnjak za odtok hišne kanalizacije in odpadne vode iz hleva. Tako se lahko okuži podtalnica in povzroči epidemije širokega obsega med prebivalstvom in živino. Vodnjak, ki ga za oskrbo z vodo ne potrebujemo več, moramo zasuti.

Omeniti je treba še odlagališča za smeti. Iz njih se širi smrad zaradi razpadanja organskih snovi, v njih se redijo muhe in bakterije. Zato zapirajmo smetišča (zbiralnike), skrbimo za pravčasen odvoz smeti ter redno čiščenje in dezinfekcijo smetišč. Podobnih žarišč je mnogo. Omenimo le še kuhinje za množično prehrano. Majhna napaka v higieni prehrane ali osebni higieni lahko povzroči bolezen vsem, ki se hranijo v menzi.

Povzročitelji

Povzročiteljev je veliko: bakterije (bacili, vibrio kolere), virusi in drugi. Diagnozo naj vedno postavi tudi zdravnik, ker podobni znaki kot pri črevesnih boleznih nastanejo tudi ob zastrupitvah z gobami, kovinami (živo srebro, arzen, bizmut, baker), zdravili in ob nekaterih drugih boleznih.

Vsako nalezljivo bolezen, tudi črevesno, je treba obvezno prijaviti najbližji zdravstveni ustanovi.

Ukrepi za preprečevanje črevesnih bolezni

Človekovo znanje, visoka osebna higiena in higiena okolja ter urejene komunalne naprave lahko preprečijo večino črevesnih in drugih infekcij. Če kdo zboli, ga zdravimo, obenem pa ukrepamo vse potrebno, da zaščitimo zdrave. Pazimo na osebno higieno, obolelemu pa je potrebna zdravniška pomoč. Za preprečevanje je pomembno cepljenje v otroški dobi, poleg njega je nujna zdravstvena higienska vzgoja, ki naj ima temelje v družini, šoli in na delovnem mestu. Prav bi bilo, da bi higiena ponovno postala redni predmet v osnovni šoli in tudi kasneje v primernih oblikah. Sanitarne nadzorni organi pomagajo odkrivati vire okužbe in tako prispevajo svoj delež k preprečevanju nalezljivih bolezni.

Epidemije v izrednih razmerah

Epidemije črevesnih infekcijskih bolezni so v vojni, ob elementarnih in drugih velikih nesrečah reden pojav. Žarišča infekcij izbruhnejo najprej tam, kjer so obstajala že v normalnih razmerah in niso bila odpravljena. Bolezni nastanejo običajno zaradi prenosa infekta in zastupljene hrane. Slabi pogoji za osebno higieno jih še pospešujejo, ravno tako opustitev nadzo-

ra nad transportom vode, živil, pijač, pomanjkanje čistil ipd.

Nevarnost je večja tam, kjer prebivalstvo ni bilo cepljeno, kar velja za vse infekcijske bolezni.

Franc Pogačar, spec. med. dela, prometa in športa

Predsednica OORK Meti HABICHT je v imenu občinskega štaba BZ njegov predsednik Branko Zuber izročil zlato značko CZ v zahvalo in kot priznanje za dolgoletno delo pri razvoju CZ. Podboško tekmovanje ekip PMP je bilo ustrezna priložnost za to. (Foto: Draž KUPIROVIČ)

Anton Puntar s Trške gore je že drugo mandatsno obdobje član sveta krajevne skupnosti. V tem in prejšnjih časih je bil med najbolj delavnimi organizatorji in izvajalci mnogih pomembnih akcij, predvsem tistih za gradnjo vodovoda, telefonije ter cestnega omrežja za naselji Narpel in Trška gora. Te in druge akcije, v katerih je prizadevno sodeloval, so nedvomno prispevale k temu, da uvrščamo prav vaški odbor Trška gora med najbolj uspešne v naši krajevni skupnosti.

Kegljaški klub Krško, ustanovljen pred 20 leti, je prvi tovrstni športni kolektiv v krški občini. Njegovo delo je postalo še posebej uspešno v zadnjih dvanajstih letih, ko se je osredotočilo v načrtno tekmovalno dejavnost. V tem okviru se ponaša predvsem z uspehi žensk. Ekipa članic že nekaj let sodeluje v 2. republiški ligi in je v njej letos osvojila drugo mesto. Vzoredno s tem se tekmovalke krškega kluba ponašajo z medaljami republiških tekmovanj ter imajo republiško in zvezno mladinsko reprezentantko.

Marija Unetič iz Krškega se uveljavlja na različnih področjih družbenopolitičnega delovanja že tri desetletja. Ob tej priložnosti naj posebej izpostavimo njena uspešna prizadevanja za vzgojo mladega rodu, ki mu je predana ne le kot učiteljica v okviru svojih delovnih zadolžitvev, ampak tudi ali predvsem v svojem prostem času. Tega z izredno vnemo posveča organizacijskemu in neposrednemu delu v DMP in ZPM. Njena zasluga je, da je prav »njeno«^o društvo po organizacijski plati in programih med vodilnimi v naši občini.

Ivan Novak iz Stare vasi je vsestransko družbeno angažirana osebnost. Njegovi vrstniki ga poznajo kot vestnega delavca, navdušenega amaterskega kulturnega delavca, v zadnjih letih pa ga cenijo tudi zaradi njegove prizadevnosti v akcijah za ureditev perečih komunalnih zadev na območju Stare vasi. Prav njegova zasluga je, da je danes to naselje v marsičem spremenilo svoj videz in da je po komunalni urejenosti eno bolje opremljenih bivalnih delov naše krajevne skupnosti.

PRAZNIK KRAJEVNE SKUPNOSTI KRŠKO

»Zgodovinska preteklost je zaklad, iz katerega je treba smotno izbirati...«

Pod tem geslom so potekale številne prireditve ob 15. juniju, dnevu, ki so si ga Krčani izbrali za svoj krajevni praznik v spomin na prve krške borbe — prvo oboroženo skupino na Slovenskem. Letošnje praznovanje je bilo hkrati namenjeno tudi 45. obletnici vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti.

V dneh od 11. do 21. junija potekajo v počastitev krajevnega praznika številne kulturne, športne in družabne prireditve. Pripravili so jih: skupščina in DPO KS, Glasbena šola Krško, OŠ Jurija Dalmatina, Kegljaški klub Krško, TVD Partizan, Srednja šola Krško, Pihalni orkester TCP, DKD Edvarda Kardelja, Literarni klub »Beno Zupančič«, PK Celulozar, Šahovski klub Krško, Ribiška družina Brestanica — Krško, Kolesarski klub »Matija Gubec«, Kajak-kanu klub in Gasilsko društvo Krško. Sklepna prireditve bo družabno srečanje krajanov v soboto, 21. junija ob 18. uri na igrišču šolskega centra.

V okvir praznovanj sodi tudi slavnostna seja skupščine ter vodstev DPO krajevne skupnosti, ki je bila v petek, 13. 6. Na njej so bila podeljena najvišja priznanja KS in Bronasti znaki OF.

Zlato plaketo KS Krško s priznanjem sta prejela Josip Klepac in Gasilsko društvo Krško — desni breg.

Josip Klepac, ki sicer živi v Zagrebu, je kot dolgoletni ravnatelj Krške glasbene šole najtesneje povezan z življenjem in dogajanjem v našem kraju. Pod njegovim strokovnim vodstvom si je ustanova pridobila in utrdila visok ugled, tako s pedagoškim delom kot s širitvijo svoje dejavnosti, nič manj pa tudi s svojo odprtostjo in programi, ki iz leta v leto bogatijo kulturno življenje našega kraja in krške občine. Nič manj zaslug nima tovariš Klepac za urejanje materialnih in prostorskih pogojev za dejavnost naše glasbene šole.

Gasilsko društvo Krško — desni breg praznuje letos 115. obletnico obstoja, in je najstarejše tovrstno društvo v krški občini. S svojo dejavnostjo ni bilo uspešno le na področju neposrednega protipožarnega varstva, temveč je znano po uspešni dolgoletni vzgoji naraščaja ter učinkoviti preventivni dejavnosti. V svoji častitljivi zgodovini je bilo to društvo vedno nosilec naprednih idej in hkrati pobudnik za pestro kulturno družabno življenje v našem mestu. Gasilsko društvo Krško — desni breg je s svojo strokovno in tehnično usposobljenostjo ta čas prva rezerva občinskih po-klicni gasilski enoti, kar je tudi svojevrstno priznanje.

Srebrne plakete KS Krško s priznanjem so dobili Anton Puntar, Kegljaški klub Krško, Marija Unetič in Ivan Novak.

Bronasta plaketa KS Krško spriznanjem je bila dodeljena Tonetu Kerinu in Zvonku Galetu.

Tone Kerin iz Krškega je cenjen kot strokovnjak in vsestranski družbeni delavec, ki se vključuje v vrsto dejavnosti in sprejete naloge nadvse vestno opravlja. Ta ugotovitev velja tako za njegovo dolgoletno delo v Obrtnem združenju, v Društvu vrtnarjev Slovenije, ki ga vodi že 2 leti, kot za delo v Hortikulturnem društvu ali MPZ Svobode »Viktor Parma«. Še posebej pa je treba poudariti njegove zaluge za hortikulturno podobo našega mesta, ki nam je

— urejeno po njegovih nasvetih za ureditev javnih pa tudi zasebnih površin — lahko resnično v ponos!

Zvonko Gale iz Krškega ob obilici dela v svojem poklicu vedno najde še dovolj časa za delovanje na različnih področjih našega družbenega življenja. Dolgoletno predano delo v Zvezi rezervnih vojaških starešin mu je že prineslo družbeno priznanje, prav tako uspešno pa dela tudi v obrtnem združenju in krškem gasilskem društvu. Tov. Gale je dolgo vrsto let uspešno deloval tudi v samoupravnem

sistemu naše občine in krajevne skupnosti kot odbornik in delegat ter v raznih organih tega sistema.

Bronasti znak OF slovenskega naroda pa so prejeli: Pavla Stupar, Vilma Sikošek, Jožefa Dragan, Amalija Libenšek, Mitja Preskar, Djuro Kovač, Poklicna gasilska enota Krško, Društvo za pomoč duševno prizadetim osebam Krško in TVD Partizan Krško — Rekreativca 500.

SREČANJE NA IZVIRU BOSNE

Pri vsakdanjem delu se srečujem z mnogimi ljudmi. Znanstva, ki tako nastanejo, kmalu potonejo v pozabo. Srečanje, ki sem ga doživel letos maja, gotovo ne sodi mednje, saj sta bila moja sogovornika tako zanimiva in svojska.

Za konec tedna sem bil na izletu v Sarajevu. Pred odhodom na letališče so nam gostitelji pripravili še odlično kosilo v hotelu Stojčevac — nedaleč od Vrela Bosne. Organizatorji — predstavniki agencije ZOITOURS — so vedeli, kaj moramo poskusiti, predno zapustimo Bosno.

Sedeli smo v zelo lepi, z lesom opremljeni jedilnici. Zunaj se je bleščeč sončen dan čudovito ujel z zelenimi livadami, potoki, ribniki in mostički. Zagnani turistični delavci so prepričani, da danes ljudi pritegne le še neokrnjena in čista narava. In seveda hrana!

SARAJEVSKEMU SREČANJU NA ROB

Ivan Mirt sodi med naše zelo vestne in plodne prostovoljne sodelavce. Kot udeleženec akcije Strah pred letenjem je za Nedeljski dnevnik zapisal nekaj svojih vtisov z letalskega popotovanja v Sarajevu. Za naš glas pa je kot vesten opazovalec pripravil zapis o srečanju z dvema mladima človekoma. Vas zanima?

»Pri vas so ljudje mnogo bolj osveščeni. Vi veste, kaj hočete. Hočete napredek. Pri nas pa je Sarajevu zares mnogo pridobilo ob olimpiadi, toda ko prideš nekaj kilometrov iz glavnega mesta, udari v oči vsa zaostalost.«

Seveda je beseda manesla tudi na zaslužek. Potožila sta, da vsak od njiju zasluži komaj 55.000. (Zlatko dela v trgovskem podjetju.) Morda se je prav zaradi tega (vsaj podzavestno) lažje odločil, da je lani obiskal sorodnike v Avstraliji. Po neki varianti naj bi tam tudi ostal. Iz tega ni bilo nič, saj je iz Avstralije skoraj pobežnil... V živem pripovedovanju je pojasnil, da je v Melbourne padel v skupino naših izseljencev, ki so sovražno razpoloženi do nove Jugoslavije. Napletlo se je celo, da so ga nekateri sorodniki želeli pridobiti in izkoristiti za svoje umazane ideje in načrte. Ko jim je jasno povedal, da z njimi ne misli sodelovati, je bilo gostoljubja konec. Ni kazalo drugače in po kratkem postopku se je odlepil od Avstralije. Ob njegovih besedah se je Aida dobrodušno namuznila: »Usoda je vedela, da mi ga mora vrniti...«

Naše simpatije sta dokončno požela, ko sta z ognjevitim humorjem pojasnjevala, da je ona pravzaprav muslimanka in on katoličan! Na naše samoumevno začudenje sta še povedala, da je pri vsej stvari najbolj zabavno dejstvo, da se znata prav na račun različne veroizpovedi šaliti in zbadati drug drugega. Večina dovtipov se nanaša na posamezne običaje in vrsto hrane (svinjina). Sicer pa vso zadevo jemljeta dokaj praktično: če sešteješ ene in druge praznike, ugotoviš, da se nabere veliko razlogov za slavlje... Seveda, postni dnevi so pri tem izvzeti!

Zagotavljala sta, da podobno gledajo tudi drugi v njihovi republiki. To dokazujejo mnogi »mešani« zakonski pari. Pravzaprav ni to pri njih nič posebnega. Različnost v nacionalnosti in veri je njihova prednost, ki jo je treba gojiti. Zdi se jima, da bi način strpnega življenja v BiH lahko bil primer za ostale dele Jugoslavije.

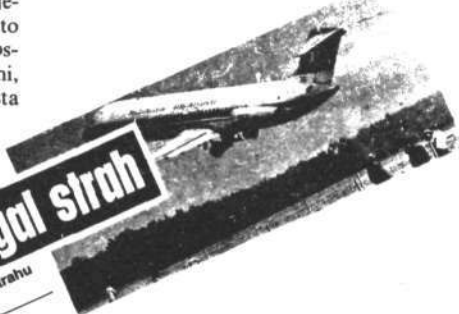
Kosilo smo pojedli, popili brizganec, pivo, sonce nas je vabilo na plan. Ob avtobusu smo se poslovili. Ko sem ju gledal iz avtobusa, kako mahata v pozdrav, sem se zavedal, da sem spoznal dva zaljubljenca v rodno Sarajevu in hkrati dva mlada, moderna, napredna in neobremenjena človeka, ki zagotavljata razvoj... na izviru Bosne.

Ivan Mirt

IZZEBRANCI IZ SLOVENIJE V JATOV AKCIJI

Čar letenja je premagal strah

Uspel poskus, kako pomagati potnikom iz strahu pred poletji

Najprej so nam postregli z »begovo čorbo«, sledil pa je jagenjček, pečen »ispod sača«. Kdor je to poskusil, ta si je prav gotovo zapomnil bogastvo vonjav in okusov, ki se ohranijo, če meso spečeš na ta bosanski način. Res je, Slovenci — udeleženci tega JAT-ovega izleta — smo imeli srečo, saj sta k mizi prisedla Aida, novinarka Zoitoursa, in njen mož Zlatko. Podrobno sta pojasnjevala izvor in način priprave posameznih jedi. Lagal bi, če bi trdil, da mi gurmanski užitki ne pomenijo veliko, toda to ni tisto, kar želim sporočiti. Od vsega me vedno najbolj zanimajo ljudje in tako je bilo tudi tokrat.

Aida in Zlatko. Oba sta bila tako zgovorna, da sploh ni bilo potrebno drezati v vprašanji. Posebno simpatično je delovalo njuno izmenično pripovedovanje, ki je bilo kljub gostobesednosti nevsiljivo. Tako sta takoj na začetku povedala, da sta »sveže« poročena, čeprav je on star že 35 let, medtem ko jih njej še ni videti 30. K sreči stanovanjskega problema

nimata, saj je Zlatko od staršev podedoval veliko hišo (140 m²), ki jo bosta lahko celo življenje urejala in prilagajala.

Beseda je nanesa na »prišleke«, ki v velikem številu prihajajo z vseh koncev republike živeti v Sarajevu. Do njih sta oba pokazala zelo kritičen odnos. Ti mladi ljudje imajo namreč povsod prednost pred domačini — Sarajlijami: pri vpisu na fakulteto, pri dodelitvi stanovanja, pri iskanju zaposlitve.

Aida: »Včasih je že kar smešno. Spoznam človeka, beseda da besedo in zvem, da študira, da ima stanovanje, v Sarajevu pa je prišel šele pred nekaj meseci...«

Zlatko: »Prav glede tega ste v Sloveniji ubrali boljšo pot, saj se težnja po osredotočenju okrog enega centra ne vidi tako očitno. Vi razvijate celo republiko.«

Oba sta hitela glasno občudovati Slovenijo. Predvsem cenita dejstvo, da je nivo splošne kulture veliko višji kot pri njih. Prisotni smo se hoteli do te ocene kritično opredeliti, vendar je naš sobesednik nadaljeval:

SEMINAR ZA VODSTVA OOZK V OBČINI

Emil ŠTERN:

SAMO PREKO FRONTE!

"Zavedajte se, da aktivnost ZK s kongresom ne sme doseči svojega viška, ampak se mora šele začeti,"

je na posvetu za sekretarje OO ZK in vodilne kadre v občini (30. maja 1986) povedal Emil Štern, izvršni sekretar CK ZKS. "Pri tem moramo upoštevati stanje duha, vedeti, da je marsikom nerodno priznati, da je član ZK," je nadaljeval "Ljudje pričakujejo od kadrov rešitve in ukrepe, hkrati pa so dokončno likvidirali vse avtoritete, kar sploh ni slabo.

Upoštevati je treba, da so sekretarji OO najbližji članstvu in ljudstvu, zato je zelo pomembno ravno to, kakšne ocene bodo oni prinašali s terena. Le tako bomo tudi na pamet nehali govoriti o diferenciaciji znotraj ZK. Ta se lahko pokaže samo v konkretnih akcijah, ko se ljudje morajo opredeliti za pomoč in sodelovanje ali pa za pasivnost. Tako bo prišla do izraza tudi moralna podoba članstva in celotne ZK, to pa kongresni dokumenti po mojem mnenju vse premalo poudarjajo.

Veliko govorimo o odprtosti naše družbe in gospodarstva, a pri tem ne gre samo za povečanje izvoza, saj slovensko gospodarstvo ni dovolj odprto niti do jugoslovanskega. Trenutno sodelujemo v okviru Jugoslavije pri 160 projektih in gotovo so še možnosti, res pa je, da sta za povezovanje potrebna vedno dva.

Razmisliti moramo tudi o tehnologijah, ki jih prinašamo v naš prostor. Pri tem ne gre samo za umazanost, ampak tudi za njihovo rentabilnost, saj nekatere komaj životarijo. Tako se povečuje tudi obseg t.i. marginalnih slojev. Problema moramo reševati pri koreninah, v njihovi vsebini, to pa je učinkovito gospodarstvo. Stavke so samo posledica neuporabnih tehnologij in neučinkovitega gospodarstva; z njimi samo rešujemo probleme, namesto da bi zdravili vzroke.

Vse, kar se dogaja v naši družbi, mora biti skrb ZK, a vedeti moramo, da je lahko pristop k problemom le s stališča ZK - idejnopolitičen. S pravočasno sprejetimi in jasnimi stališči morajo člani ZK nastopati pri svojem delu. Vse prepogosto se ZK operativno vključuje v reševanje gospodarskih problemov, čeprav je jasno, da pravega uspeha ne more imeti. Kje pa je pri tem Gospodarska zbornica in kup drugih služb, ki so za to ustanovljene? Zveza komunistov ne more urejati vsega od A do Ž. Zato je tudi zmotno prepričanje, da bo ZK po bližnjici, v povezavi z organi oblasti, lažje reševala probleme.

Edina prava pot je enotno nastopanje, ustvarjalnost pri delu in prepričevanje vseh o pravilnosti politike ZK. Ne moremo se napajati iz papirjev in dokumentov in živeti od njih. Zato

naj se vsak naš sestanek konča na SZDL, od koder bomo akcijo lahko frontno zasnovali in vodili, saj brez ljudi dejansko ne moremo delati učinkovito.

Pogumneje bi morali modernizirati našo organiziranost - seveda brez skrajnosti. S tem mislim na stališča o nedotakljivosti ali o potrebi po ukinjanju TOZD, SIS, usmerjenega izobraževanja... V teh letih je že sam tehnološki razvoj napravil ogromen korak naprej, zato je nekatere stvari resnično težko usklajevati. Ocenimo, kaj je mogoče takoj spremeniti na vseh ravneh. Naš cilj je, da spremenimo kakovost življenja v celoti - na bolje, zato pa moramo preveriti rezultate, prakso in uspehe.

Še nekaj: po zadnji seji P CK ZKS je v javnosti zavelo prepričanje, da je ZK proti visokim osebnim dohodkom. To ni res. Opozarjamo le, da mora delitev dohodkov biti usklajena z ustvarjenim prometom in da tam, kjer se dohodek ne ustvarja, tudi delitve ne more biti!"

Jože ŠTER je bil kot izvršni sekretar CK ZKS zadolžen za spremljanje dela komunistov v Posavju, deloval pa je tako, kot da je zadolžen za stike s krškimi komunisti. V spomin na leta sodelovanja mu podarjamo zbornik o naši občini!"

Štirideseta obletnica breštaniških pevcev

»Moški pevski zbor DKD Svoboda Brestanica je s harmonijo glasov in širokim repertoarjem že 40 let pomemben del kulturnega življenja Brestanice, naše bližnje in daljne okolice. Je steber zborovske tradicije tega področja in zato delček v mozaiku ustvarjalnosti našega naroda. Priznanje podeljujemo v zahvalo za 40-letno predano delo in v spodbudo, da bi uspešno pomlajevali vrste in negovali zborovsko pesem tudi v prihodnje.«

To je odlomek iz obrazložitve, s katero je lani OK SZDL Krško breštaniškemu zboru podelila Priznanje OF slovenskega naroda s srebrnim znakom. Lani začeto leto praznovanja 40. obletnice obstoja je MPZ DKD Svoboda iz Brestanice zaključil s slavnostnim koncertom (7. junija letos) na breštaniškem gradu.

Takrat so pevci izdali tudi spominsko brošuro, v kateri se najstarejši pevec MPZ, Anton Javorič, tako lepe spominja minulih štiridesetih let:

»Vsi, ki nam je bilo petje pri srcu, smo se začeli zbirati, ker smo čutili, da je v našem kraju treba ponovno oživiti kulturno dejavnost, ki jo je okupator popolnoma zatrl. Štiri leta borbe smo preživljali v najtežjih življenjskih pogojih. Kljub temu smo že med borbo tako na nezasedenem kot na zasedenem ozemlju razvijali kulturno dejavnost. Po osvoboditvi se kultura razvijala organizirano v velikem razmahu. V Brestanici je najprej pričela delovati dramska skupina in kasneje še pevka. Imeli smo moški pevski zbor, ženski pevski zbor in tudi mešani pevski zbor. Ženski in mešani pevski zbor sta v letu 1946 prenehala delovati, moški pevski zbor pa deluje še danes. Pevovodja sta bila Adolf Moškon in Vinko Avsenak. Nespominjam se več, kateri od omenjenih pevovodij je začel s prvo pevsko vajo in v katerem pevskem zboru. Vem samo to, da sta od vsega začetka oba sodelovala v zboru kot pevovodja ali pevca. Spominjam se, da je kasneje, ko je bil organiziran mešani zbor, le-tega vodil Adolf Moškon, moški pevski zbor pa Vinko Avsenak. Ta je zbor vodil do 1953. leta, nato pa je vodstvo prevzel Adolf Moškon. V letu 1976 ga je zamenjal Janko Avsenak.

Nas pevce je združevalo veselje do petja. V zboru smo gojili pristno družabnost, ki nas je spodbujala k ustvarjalnemu sodelovanju.

Naš pevski zbor je nastopal na vseh proslavah in kulturnih prireditvah v Brestanici. V letu 1948, v mesecu januarju, je zbor nastopil kot sindikalni pevski zbor elektrarne Brestanica v Ljubljani na tekmovanju sindikalnih zborov elektrogospodarstva Slovenije. Na tem tekmovanju je naš zbor zasedel prvo mesto. Za nagrado nam je bila podeljena miniatura vodna turbina z generatorjem. Kakšno veselje potem, ko smo dosegli prvo mesto! Verjemite mi, da se po vrnitvi s tekmovanja nismo znali raziti. Kljub jutranjim uram ni bilo konca veselja in petja. Sloves naše zmage je v breštaniško-senovski dolini pritegnil nove ljubitelje petja, ki so okrepili zbor.

Že takrat smo nastopali skupaj z mešanim pevskim zborom s Senovega, vodil ga je Milko Škoberner. Sedaj sodelujemo z mešanim pevskim zborom »Viktor Parma« iz Krškega in godbo iz TCP »Djuro Salaj«, pa tudi z godbo Rudnika Senovo. Nastopali smo tudi z našim pobratenim pevskim zborom »Tone Okrogar« iz Zagorja ob Savi.

Iz opisa razvoja in dosedanje dejavnosti breštaniškega zboru pa smo v jubilejni brošuri poiskali naslednje besedilo:

»Zgodovina petja moškega pevskega zboru se je začela po osvoboditvi v težkih pogojih z vajami v Kacijanovi hiši (v bivši kleparski delavnici Edija Šenerja), se pozneje nadaljevala na trgu v stari »občini«, v hiši, kjer je bila pozneje dolgo let brivnica Stanka Fabjančiča, nato prešla v bivši Sokolski dom (današnji dom Svobode), od tu v gostilno Podlipo, nazadnje v Elektrarno Brestanica. Najprej je zbor imel zavetje v rdečem koticu, nato pa se je preselil v sindikalno dvorano elektrarne.

Zbor je v prvih letih po vojni deloval res v skromnih razmerah, vendar so imeli pevci veliko volje, trudili so se in energije jim res ni nikoli zmanjkalo. Če ni šlo drugače, so notni material sami prepisovali. Zbor je številčno rasel in od prvotnih 15 članov poje danes v njem 45 pevcev.

Svoje kulturno družbeno poslanstvo je opravljal na številnih kulturnih prireditvah in koncertih v domačem kraju, po Sloveniji, Hrvaški in tudi v inozemstvu. Razvil se je v močan in homogen zbor, ki ga odlikujejo predvsem lep zvok, ubranost in dobra interpretacija. Iz obdobja pred letom 1976 so pomembni nastopi na medrepubliških srečanjih pevskih skupin v Karlovcu, Dugi Resi, Samoboru in Črnomlju in tudi snemanje za Radio Ljubljana. Po letu 1976 je zbor nastopal na posavskih pevskih revijah, na šentviških taborih, imel je skupen koncert z moškim pevskim zborom »Tone Okrogar«. Ob skupnem nastopu na koncertu v Zagorju ob Savi z moškim pevskim zborom »Tone Okrogar« 6. maja 1977 je bila podpisana listina o pobratenu obeh zborov.

Poseben zgodovinski dogodek zboru je bilo gostovanje v Obrigheimu maja 1983 skupaj s krško godbo. Kvaliteten nastop iz Jugoslavije je Nemce navdušil. S tem gostovanjem smo navezali pristne prijateljske vezi med dvema krajema, Obrigheimom in Krškim.

V letu 1985 izstopajo skupni nastopi pevskega zboru

ra z mešanim pevskim zborom »Viktor Parma« in godbo TCP »Djuro Salaj«. S predstavitvijo Gobčeve kantate Od puntov do Tita je zbor dokazal svoje sposobnosti in kvaliteto, saj je bil nastop pravo doživetje za pevce in poslušalce.

V štirih desetletjih svojega delovanja je MPZ »za ljubezen do petja, za neutrudno prizadevanje pevcev in zborovodij« prejel:

Medaljo Janeza Vajkarda Valvazorja

Častno priznanje je podelila Skupščina občine Krško 3. julija 1972 za uspešno delo na kulturnem področju.

Bronasto medaljo OF

Medaljo je ob krajevnem prazniku 7. julija 1978 podelila Krajevna konferenca SZDL Brestanica za uspešno dejavnost zboru.

Srebrno Prešernovo plaketo

Plaketo je ob 8. februarju 1983 podelila zveza kulturnih organizacij Krško.

Priznanje OF slovenskega naroda s srebrnim znakom
Priznanje zboru je na slavnostni seji 26. 4. 1985 podelila Občinska konferenca SZDL Krško.

DELEGATSKI BILTEN RS

Uresničevanje pobud

SKRAJŠEVANJE DELOVNEGA IN PODALJŠEVANJE OBRATOVALNEGA ČASA

Pobuda ZSM Slovenije za skrajševanje delovnega in podaljševanje obratovalnega časa je bila v Sloveniji sprejeta in vključena v kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne planske dokumente SR Slovenije.

Republiška skupščina je februarja letos sprejela spremembe in dopolnitve zakona o delovnih razmerjih, v katerih so usmeritve o delovnem času konkretno opredeljene. Gospodarska zbornica Slovenije je pripravila program za ugotovitev pogojev in meril za skrajševanje delovnega in podaljševanje obratovalnega časa, republiška skupščina pa bo o njem razpravljala 2. julija letos.

Program določa cilje spreminjanje delovnega časa, pogoje, ki jih mora izpolnjevati OZD, če želi poskusno uvedi nov delovni čas, naloge in obveznosti organizacije združenega dela, merila za izbor, osnove za določitev obsega, trajanje preizkusa ter oblikovanje komisije za spremljanje uvajanja novega delovnega in obratovalnega časa.

Število OZD, ki bodo začele poskusno uvajati novi delovni čas, je omejeno na 30, izbrane pa bodo na podlagi uspešnosti poslovanja, različnosti dejavnosti, teritorialnega vidika in deleža dejavnosti v okviru gospodarstva. V dveletnem preizkusnem obdobju bo moč delovni čas skrajšati na najmanj 36 tedenskih ur. Pred začetkom izvajanja preizkusa bo morala OZD dobiti soglasje Republiškega komiteja za delo, ta pa bo soglasje izdal na podlagi analize izpolnjevanja pogojev, programa ukrepov in aktivnosti ter mnenj Zveze sindikatov in Gospodarske zbornice Slovenije.

Republiški komitej za delo bo ustnovil posebno komisijo, ki bo spremljala preizkus, izdajala soglasja, pripravila predlog izbora organizacij za preizkus, spremljala izvajanje programa ter opravljala druge strokovne naloge.

Gasilska tekmovanja MAJHNE, TODA HUDE

Gasilsko društvo Dolenja vas je bilo v začetku junija organizator in gostitelj občinskega gasilskega tekmovanja za članice in pionirke. Članskih ekip je bilo pet, zmagale pa so Senovčanke pred Smedničankami in tekmovalkami z Malega Kamna. Med pionirkami se je najbolj izkazala „najmanjša“ ekipa – ekipa Malega Kamna (na fotografiji: njihova komandirka prevzema priznanje od poveljnika krške PGE). Druga je bila pionirska vrsta iz Brestanice, tretja pa z Rake.

V Senušah pa so se v nedeljo, 15. junija, pomerili pionirji. V skupini B je tekmovalo 15 enot. Zmagala je ekipa Senovega, druga je bila enota z Rake in tretja z Malega Kamna.

V skupini do 10 let so nastopile samo tri enote. Na prvo mesto se je uvrstila Raka pred Veliko vasjo. Tretja ekipa ni uvrščena.

Radovan Gobec v leskovški šoli:

KULTURNI DAN

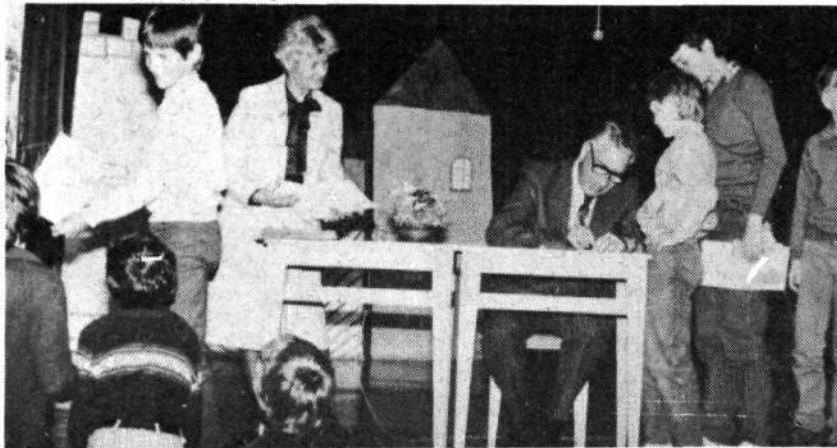
Kulturni dan; dan tekanja, nestrpnosti, živčnosti... Vsaj za nekatere. No, med temi nekaterimi sem vsekakor bila tudi jaz. Da bomo spraševali skladatelja, ki naj bi bil naš današnji gost, sem sicer zvedela že nekaj dni prej, torej dovolj zgodaj, da me to ni preveč vznemirjalo. Zdaj pa, ko sem dokaj brezskrbna prišla v šolo, me je kar naenkrat doletela »hvaležna vloga« – vloga dežurnega »stražarja«, skoraj istočasno pa me je tovarišica Kotarjeva »razveselila« s prošnjo, da bi prebrala kratek uvod. Sprijaznila sem se z dejstvom in pridno čakala za zaveso na konec programa glasbene šole, katere člani so me naravnost očarali s svojimi melodijami. Resnično, bili so enkratni! A njihov program je bil že pri koncu.

Kmalu sem prejela malce spremenjeno besedilo in ga tudi zares prebrala. In to v prisotnosti našega gosta – Radovana Gobca! Hmm, kakšna čast ... Moj pozdrav je spremljalo ploskanje vseh v dvorani in zdi se mi, da je šele skladateljjev prihod ustvaril pravo – kulturno vzdušje. Naši mladi pionirji so predstavili odlomek iz Gobčeve spevoigre Kresniček in poželi močan aplavz. V razgovor z našim gostom pa smo se spustili nekateri člani MPZ.

Na kratko nam je skladatelj naslikal svoje življenje, misli ter nam celo marsikaj svetoval. Nas mladince je seveda najbolj zanimalo njegovo mnenje o glasbi 20. stoletja, ki je bilo precej vzpodbudno. Nasploh ima dobro mnenje o različnem znanstvenem napredku, saj življenje in razvoj morata nadaljevati svojo pot. O razbijanju, kot je označil današnjo glasbo, pa pravi, da to ni in ne more biti glasba, da pa razume tiste, ki jo poslušajo.

Kulturni dan je bil najbrž nepozabno doživetje za vse tiste, ki so iz skladateljevih rok prejeli nagrado za pridno branje med letom – bralno značko. Pa tudi vsi ostali se najbrž niso dolgočasili. Kultura je del življenja, zato ne smemo pozabiti na taka in podobna kulturna srečanja, ki znajo biti včasih zelo zanimiva!

Jasna Konc, 8.a
OŠ Leskovec

Radovan Gobec se podpisuje učencem za spomin. (Foto: Janko SOTOŠEK)

Občinska konferenca ZSMS

PRIPRAVE NA JESENSKO VOLILNO-PROGRAMSKO KONFERENCO

Letos bo potekel mandat večini voljenih članov OK ZSMS. Zato je predsedstvo že sedaj pozvalo osnovne organizacije ZSMS ter družbene organizacije in društva, naj resno začno postopke evidentiranja kandidatov za nove nosilce funkcij. Izbirajo naj take mladince, ki so sposobni in seveda **priljubljeni delati**. Obenem opozarja tudi na to, naj bodo kandidacijski in volilni postopki opravljeni do dogovorjenih rokov.

Evidentirati je treba kandidate za nosilce dolžnosti v organih OK in svetih: predsedstvu, nadzornem odboru in komisiji za statutarna vprašanja, v svetu za družbenoekonomske odnose, svetu za družbenopolitični sistem, svetu za vzgojo in izobraževanje, svetu za organiziranje in preživljanje prostega časa, svetu za mladinsko prostovoljno delo, marksističnem centru ter centru za obveščanje in propagando.

Sedanji člani predsedstva OK ZSMS Krško so: Tone Petrovič, Gordana Šeško, Ivan Urbanč, Janez Nečemer, Edi Štraus, Miran Jakhel, Cveto Bahč, Janko Harapin, Boža Rojina, Alojz Kranjc, Milena Toplišek, Tanja Mlakar, Darja Boh, Vesna Božičnik in Ivan Navoj. Petim članom, Petroviču, Šeškovi, Urbanču, Nečemru in Harapinu, se mandat **ne more** ponoviti.

V nadzornem odboru so Andrej Zupančič, Tatjana Bučar in Jože Ivačič; Zupančič nima možnosti za ponovitev mandata.

Statutarno komisijo sestavljajo: Tone Koršič, Gorazd Pozvek, Franjo Slivšek, Elena Kurevija in Marjetka Grebenc. Vsi so lahko izvoljeni še za eno obdobje.

NA 21. ZBORU PIONIRJEV JUGOSLAVIJE

NEUVRŠČENOST — MIR — BRATSTVO IN ENOTNOST. Pod tem geslom se je pričel letošnji veliki pohod pionirjev, ki se je zaključil na 21. zboru jugoslovanskih pionirjev v Trebčah 7. junija 1986.

V petek, 6. junija 1986, se nas je sedem pionirjev krške občine odpeljalo proti spominskemu parku Trebče. Naša pot se je končala v Bistrici ob Sotli, kjer so nas gostitelji sprejeli s toplim čajem in belim kruhom. Ogleдали smo si lepo novo šolo, ki nosi ime po Mariji Broz, materi tovariša Tita. Nato smo se vsi udeleženci zbora odpeljali v Kumrovec, kjer smo si ogledali rojstno hišo maršala Tita in stari del Kumrovca. Potem smo se po Mladinskih stopnicah povzpeli do Doma mladine in borcev, kjer smo si malo odpočili. Nato pa smo pot nadaljevali v Kozje.

V Kozjem smo dobili večerjo, po njej pa se udeležili mitinga s kulturnim programom in igrami brez meja. V igrah so sodelovale ekipe

pionirjev delegatov iz Slovenije, drugih republik in pokrajin, pa tudi iz zamejstva. Med osmimi ekipami je zmagala domača ekipa iz Kozje. Vse so prejele spominske nagrade. Ves večer nas je zabaval ansambel Powis. V poznih večernih urah smo se vrnili v Bistrico, kjer smo delegati iz Slovenije (75) prespali v šolski telovadnici.

Naslednji dan smo se zbrali na igrišču, od tam pa odšli v Trebče. Tu je bila osrednja prireditev ob zaključku letošnje kurirčkovne pošte. Prisostvovali smo bogatemu kulturnemu programu. Na zboru je pionirjem in gostom spregovoril Andrej Marinc. Tu so bile predane kurirčkovne torbice s pošto, ki so jih nosili pionirji kurirji po petih kurirskih progah Slovenije. V njih so bila številna pisma pionirjev predsedstvu republiške konference SZDL Slovenije s sporočili, željami, razmišljanji o lepši prihodnosti, miru, svobodi, bratstvu...

Po končanem zboru smo dobili še kosilo, v spomin pa zgibanko Neuvrščenost — mir — bratstvo in enotnost ter spominsko nalepko Trbče '86 — Zbor pionirjev Jugoslavije.

Janko Volčanšek, 6.c
OŠ »Jurij Dalmatin«
Krško

Mladinske delovne akcije

»MATIJA GUBEC«
LETOS NA ROGLI

MDB »Matija Gubec« se bo letos udeležila MDA »Rogla 86«. Krški brigadirji bodo na akciji od 20. julija do 9. avgusta skupaj s »soborci« iz Kopra in Mozirja.

Naselje MDA je na nadmorski višini 1500 m. Udeleženci akcije bodo nastanjeni v depandansi Jelka I ali Jelka II, ki ima sobe s 6—8 posteljami. Za prostočasne dejavnosti bodo na voljo večnamenski prostori v depandansi ter večji prostor v hotelu Planja. Sanitarije so urejene, na razpologo so tudi prhe s toplo vodo.

Prehrana bo urejena v samopostrežni restavraciji hotela Planja. V naselju je zagotovljena tudi medicinska pomoč.

Delovišče je oddaljeno od naselja 1—2,5 km, do njega bodo brigadirji hodili peš. Pripravljali bodo spodnji ustroj cestišča v smeri Rogla—Pesek. Trasa je dolga 3 km. Pri delu bodo uporabljali tudi stroje. Drugo delo pa je priprava in urejanje smučarskih terenov: čiščenje grmovja, ravnanje brežin, kopanje jarkov za odvajanje hudournih vod in sejanje trave. Delovišče je veliko okoli 5 ha.

Delo torej ne bo naporno.

Za udeležence akcije je pripravljena tudi cela vrsta dejavnosti za prosti čas: tečaj cestnoprometnih predpisov, računalniški krožek (trije računalniki SINCLAIR), plavalni tečaj za neplavalce, izdelovanje makramejev, obiski v delovnih organizacijah, ogledi kulturnih spomenikov in filmov, plesi (z glasbo ansamblov iz občine Slovenske Konjice in gostujočih skupin), tekmovanja v košarki in nogometu s klubi občinske in slovenske lige, sodelovanje na kovaškem pikniku, na voljo pa bodo tudi knjižnice in časopisi (Delo, Večer, Nedeljski dnevnik, Mladina, Dravinjski glas).

V neposredni bližini naselja so številni športni objekti: igrišča za veliki nogomet, roket, košarko, odbojko in tenis, pokriti bazen hotela Planja in strelišče za zračno orožje.

In še ena ugodnost za člane Študentskega servisa: z brigadirsko izkaznico (Rogla '86) bodo imeli prednost pri zagotavljanju dela. Prednost na listi ter boljša dela!

Vsak brigadir bo dobil dve brigadni majici, akcijsko majico, brigadirko in adidaske.

Himilija Ahmatovič prejema srebrni znak ZSMS iz rok predsednika OK ZSMS Krško, Antona Petroviča

Srebrni znak ZSMS za INDOK center

Ob Dnevu mladosti je občinska konferenca ZSMS Krško na svoji slavnostni seji podelila Srebrne znake ZSMS mladim družbenopolitičnim delavcem: Jožetu Lajkoviču, Marku Vrhovšku, Martini Ban, Dragu Percu ter Rudiju Semcu.

Prejeli so jih tudi štirje mladinski mentorji: Marjanca Fritz, Jože Resnik, Kristijan Pavliha in Himilija Ahmatovič, ter Radioklub Rotocel in Indok center Krško.

VEČ ZNAŠ, VEČ VELJAŠ

Učite se, učite se, učite se... To sta besedi, ki sta na listu za nas tako nepomembni, srečujemo pa ju skoraj vsak dan v šoli in doma, ko nam starši in učitelji z njima polnijo glave. Mogoče ju še ne razumemo. Razmišljam o njiju: pravzaprav imata zelo velik pomen.

Toda za nekatere od nas sta nepomembni. Zakaj? Večkrat slišimo, kako je znanje v življenju zelo pomembno. Pa še kako zelo pomembno! Otrok se uči že od samega rojstva, spoznava ljudi okoli sebe, okolje, v katerem živi, uči se materinega jezika... S strahom prvič vstopi v veliko stavbo, ki mu je prvi trenutek še tako tuja; imenuje se šola. Sčasoma se nanjo privadi, spozna nove prijatelje, pa tudi včasih ne preveč dobro razpoložene učitelje. Tudi učna snov je večkrat zelo zapletena. Dostikrat se učimo samo za oceno, dostikrat se nam zdi, da nekaj tega znanja v vsakdanjem življenju gotovo ne bomo potrebovali. Mogoče je to resnica. Ne vem. Pred koncem osnovne šole se nekateri že trdno odločijo, za kateri poklic se bodo izobraževali. Sama še ne vem, kateri poklic bi mi ustrejal. Vsak od nas bi moral o tem dobro razmisliti. Po končani osnovni šoli nastopi srednja šola in nato še univerza, toda le za tiste, ki želijo v življenju doseči več znanja in jim učenje ni v nadlego. Uf, kaj vse me še čaka!

Mislím, da so moji temelji za življenje skoraj že postavljeni. Toda veliko opek še manjka, da bo stavba gotova! Učite se... Ugotavljam, da sta ti dve, na listu tako majhni besedi, za prihodnost velikega pomena. Več znaš, več veljaš! Pa še res je!

Katja Šulc, 7.c
OŠ »Jurij Dalmatin«

Krško
(Naloga, nagrajena v natečaju
Tovarne celuloze in papirja)

NA RAZPOTJU

Zadnjih osem let življenja je šlo tako hitro mimo mene. Toliko lepega, velikokrat tudi skrbi, sem doživela v učilnicah in na hodnikih osnovne šole. Odhajam v srednjo šolo v Brežice, a moji spomini ostanejo tu. Kako hitro mi je minil čas v šoli! Res je, da ni bilo vedno lepo in prijetno, vendar se vsega spominjam, vsakega razreda in vsakega učitelja posebej.

Vedno se bom spominjala dne, ko sem prvič prestopila prag šole, poštevanke v drugem razredu ter petega razreda, ko sem si domišljala, da sem nekaj več, ker sem na predmetni stopnji. Nato smo se spoznali z zemljepisom, biologijo in zgodovino, v sedmem pa še s fiziko in kemijo. Prišel je tudi težko pričakovani osmi razred. Včasih sem si tako želela, da bi čim prej končala šolo, sedaj pa se ob tej misli stresem. V lepem spominu bom ohranila končno ekskurzijo. Vsi smo jo težko pričakovali. Koliko delovnih akcij smo imeli, vendar je bil naš trud dobro poplačan. Ogled Splita, bivanje na Visu, vse lepote naše domovine, to je nepozabno. Takrat nismo niti pomislili, da se bo treba kmalu raziti. Vsak bo odšel po svoji poti, za svojimi cilji. Čeprav smo bili včasih jezni drug na drugega, tudi na tovariše, se ob slovesu vse poravnava. Sedaj, ko smo se najbolj ujeli, stopili v enak ritem življenja, pa moramo preprosto reči zbogom. Lahko bi si, pravzaprav morali bi si ob slovesu toliko povedati, a rečem le hvala. Besede ne gredo iz ust. Ni lahko oditi v drugo šolo, med druge profesorje, ki nas bodo s hladnimi obrazi sprejemali v učilnicah. A vse mine, tako je minilo tudi mojih osem let. Štejem dneve, kolikokrat bom še prestopila šolski prag, slišala zvonec, na katerega sem se včasih tako jezila.

Odšli bomo, ostali bodo lepi spomini v srcu. Poslovlili se bomo kot generacije pred nami. Učenci in učitelji nas bodo pozabili, a jaz njih nikoli, saj sem tu pustila najlepša leta svoje brezskrbne mladosti.

Monika Mavsar, 8.c
OŠ »Jurij Dalmatin«
Krško

KRITIČNO OKO

Kaj mi v našem okolju ni všeč?

Ni mi všeč, da ljudje mečejo odpadne surovine v reke, potoke, grmovje. (Tatjana Vrhovec)

Da so zbiralniki prazni, okrog njih pa polno smeti. (Simon Sintič)

Da nekateri ljudje hodijo po zelenicah. (Bernarda Omerzel)

Da nekateri ljudje pljuvajo po tleh. (Ruda Buršič)

Da nekateri ljudje pijančujejo in potem bruhajo ter tako onesnažujejo okolje. (Manja Vajdič)

Da počistimo okolje samo ob pomembnih dogodkih, npr. ob XII. kongresu ZSMS, drugače pa je zanemarjeno. (Boris Glas)

Da v našem okolju ni dovolj košev za smeti. (Milena Novak)

Da ljudje kljub opozorilnim napisom odlagajo odpadke v naravo. (Lidija Vogrinc)

Da tovarne spuščajo v reke strupene snovi in zastrupljajo ribe, ki zato poginjajo. (Mirko Kržan)

Da se mladi nekulturno obnašajo, odgovarjajo starejšim... (Mojca Pavlin)

Da stoji Nuklearna elektrarna tako blizu naselja. (Boštjan Božič)

Da se obiskovalci kulturnih prireditev neprimerno obnašajo (žvižgajo, odhajajo med programom iz dvorane, vzklikajo, grdo sedijo...). (Jožica Živič)

Da ceste niso popravljene. (Bojan Urek)

Da je plavalni bazen tako blizu Tovarne celuloze in papirja, kjer je močan hrup. (Sandi Cizelj)

Da nekateri ljudje zelo grdo govorijo. (Primož Gajšek)

Moti me, če kdo namenoma poškoduje prometni znak, razbije šipo, uničuje družbeno lastnino. (Majda Virant)

Moti me grdo ravnanje z živalmi. (Milena Grmšek)

DAN MLADOSTI NA ZDOLAH

Sončen dan je na zdolsko igrišče, ki so ga za to priložnost uredili mladinci, privabil mlade in vse tiste starejše, ki so še mladi po srcu, da bi skupaj praznovali dan mladosti. Praznovanje je letos prvič organiziralo Društvo prijateljev mladine Zdole.

V kulturnem delu so sodelovali pionirji in mladinci KUD »Rudi Rožanc« Zdole s programom, ki je obsegal misli o dnevu mladosti, pesmi o Titu, pomladi, maju... Govorni del so popestrile citre in na koncu še ples pionirske folklorne skupine.

Program so nadaljevali cicibani, ki obiskujejo Cicibanove urice v vrtcu na Zdolah. Pripravili so prizorček, zaplesali kolo, risali po asfaltu, napihovali balončke in se igrali razne igrice.

Po končanem programu se je oglasila glasba, za katero so poskrbeli naši mladinci. Tako se je praznovanje nadaljevalo v zadovoljstvo vseh, ki so prišli na Zdole.

Prepričani smo, da to praznovanje ni bilo zadnje.

Nada Cizl
DPM Zdole

Kaj bi morali izboljšati, da bi nam bilo lepše?

Večkrat bi morali organizirati akcije čiščenja okolja. (Antuš Brdik)

Vsi bi morali disciplinirano oddajati smeti v zbiralnike in druge posode za odpadke. (Nataša Godler)

Ceste bi morali redno popravljati in vzdrževati. (Simona Kovačič)

Tovarne, ki onesnažujejo okolje, bi morale imeti čistilne naprave. (Rafaela Novak)

Imeti bi morali še več zelenic, cvetja in okrasnih dreves. (Tina Veber)

Ljudje bi morali spremeniti svoj odnos do narave in okolja. (Tomaž Kerin)

Želim, da bi se ljudje lepše vedli. (Vinko Cerovšek)

Upoštevati bi morali navodila glede reda in čistoče. V prostorih za odpadke ne bi smel nihče kaditi. (Darja Pompe)

Plakate bi morali lepiti na oglasne deske, stare pa pravočasno odstranjevati. (Katarina Požun)

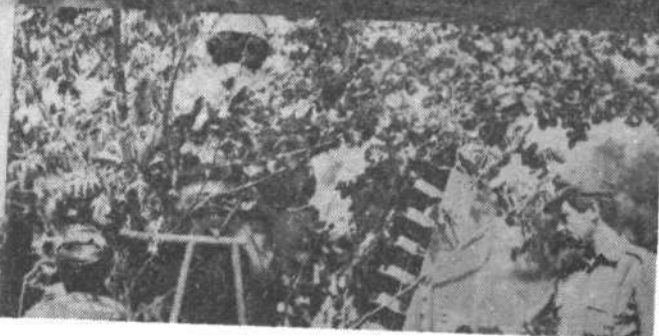
Da bi kaznovali pijance, ki razbijajo steklenice po cestah, da si potem vozniki avtomobilov prerežejo gume. (Mladen Mancini)

Vsi pa želijo, da ljudje ne bi kričali na ulici, da se ne bi pretepali, preklinjali in grdo govorili; da bi namesto gostiln gradili trgovine; da bi za red in čistočo v kraju skrbeli vsi, da bi se izboljšalo kulturno vedenje posameznikov...

Če bo tako, potem bo naše okolje res lepo in se bomo tudi mi bolje počutili.

Učenci 5. raz.
OŠ »Jurij Dalmatin« Krško

ENOTA TO NA USPOSABLJANJU je pred kratkim zasedla svoja mesta po Krškem polju. Mi pa smo o njih pripravili pričujoči niz posnetkov.

Dolenja vas:

VEDRO ŠPORTNO SREČANJE

Športno društvo Sp. Stari grad je zadnji konec tedna v maju organiziralo vaške športne igre, ki že vrsto let povezujejo prebivalce vseh naselij KS Dolenja vas.

Ekipa Dolenje vasi je bila najboljša

v šahu, skakanju v vreči in nošenju vode v vedru; v streljanju so zmagali vaščani Pesjega, v vlečenju vrvi moštvo Starega gradu, v balinanju pa Sp. Starega grada (II).

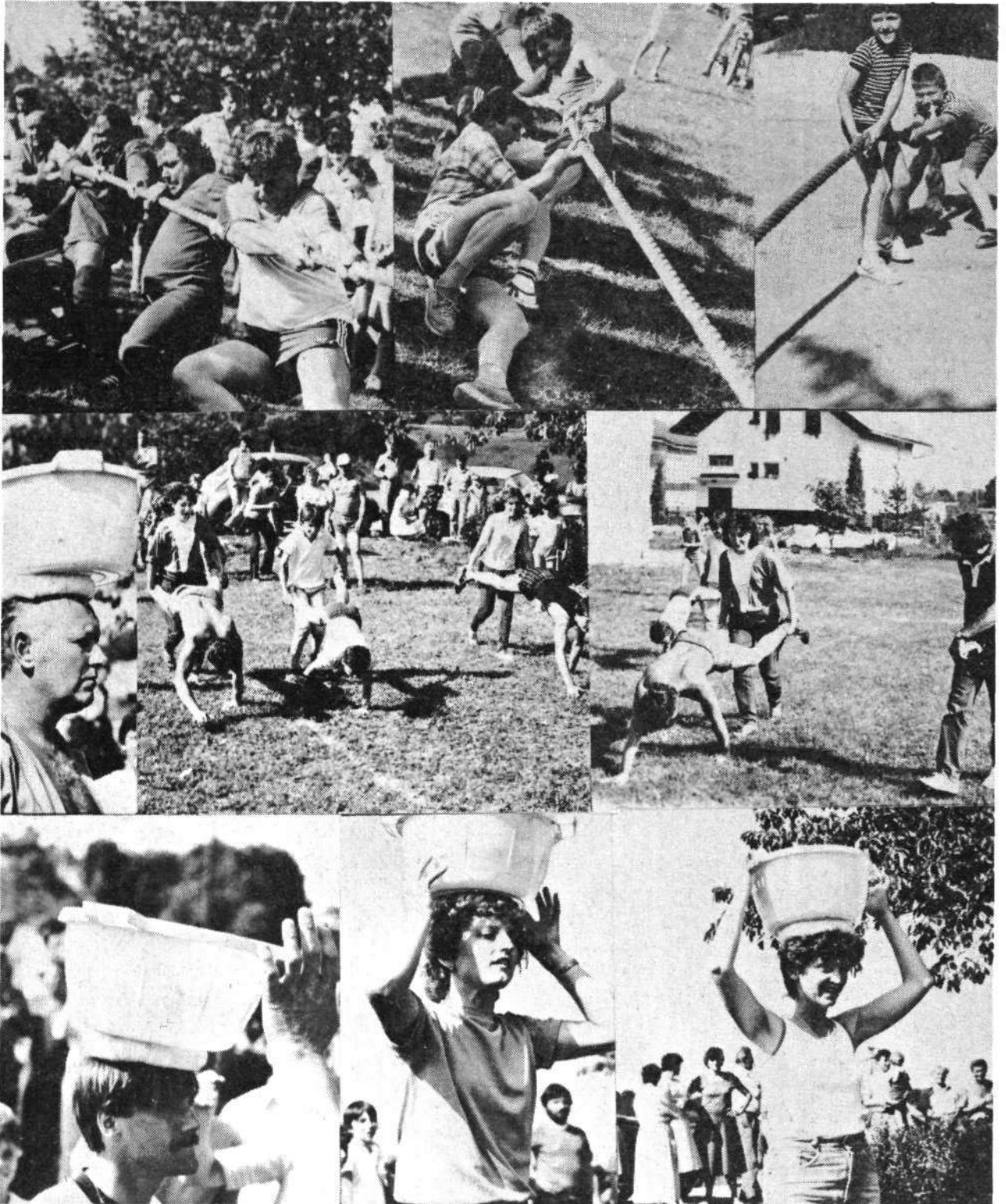
Skupna razvrstitev: 1. Sp. Stari grad II, 2. Dolenja vas in Stari grad,

4. Sp. Stari grad 1

5. Pesje, 6. Libna, 7. Zdomci. Ekipa Sp. Starega grada je zmagala že tretjič

zaporedoma, zato je prehodni pokal postal njena trajna last.

Prizadevnemu organizatorju je tako kot vsakič uspelo zbrati dokajšnje število krajanov. To pa je za primestno krajevno skupnost, ki je čedalje bolj podobna spalnemu naselju, vsekakor pomemben dosežek. Zato smo vam s tega srečanja pripravili nekaj več posnetkov.

Velika prašičja farma že ogroža Krško polje

Največja slovenska farma prašičev, ki sta jo na Pristavi zgradila Mercator Ljubljana in Agrokombinat Krško, je povzročila ekološko katastrofo

KRŠKO, 3. junija – Zlasti varstvenikom okolja je znano, kako ogroženo je Krško polje, vsem onesnaževalcem pa se je pred drugim letom pridružila še farma na Pristavi, kjer naj bi na leto vzredili 30.000 prašičev ali največ na enem mestu v Sloveniji. Mercatorjeva naložba za oskrbo Ljubljane in Primorske z mesom je že pred izdajo potrebnih soglasij za gradnjo zbujala pomisleke, mnogi od njih pa so že postali stvarnost.

Tudi vseh napotkov strokovnjakov posebne skupine SEPO pri inštitutu Jožef Stefan vlagatelji niso spoštovali, zlasti pa je ostala nerešena izraba izjemnih količin gnojevke – prek 62.000 kubičnih metrov letno! – s katero naj bi po nekaterih laičnih predpostavkah namakali 100 hektarov melioriranih družbenih zemljišč, prodajali pa bi jo tudi kmetom. Prav gnojevka pa je pred dnevi povzročila pravo ekološko nesrečo, ko je zaradi nezadostno nadzorovanega namakanja, pa tudi slabega tesnenja obeh lagun – vsaka ima 10.250 kubičnih metrov prostornine – gnojevka udarila na dan skozi melioracijske drenažne cevi, bruhnila v jarke, se znašla

v potoku Senuša, pomorila ribe ter povzročila preplah med krajani vasi Kalce–Naklo in Pristava. Umazanih voda, ki so močno zaudarjale, ne kaže omenjati, niti tega, da je potok Senuša zaradi drstenja ščuk v bližnjem Krakovu opredeljen kot naravni rezervat v najstrožjim varstvenim režimom.

Kot so nam povedali Miroslav Mikeln, predstojnik medobčinskega inšpektorata Krško, inšpektorica Mira Čuček ter Albina Bezjak, referentka za gradnjo pri SO Krško, deluje farma brez uporabnega dovoljenja, kar pomeni, tudi brez testov za lagune in brez potrebne dokumentacije. Po besedah direktorja Agrokombinata Krško Franca Juvan-

ca je prišlo do nesreče zaradi človeškega faktorja in bo treba še počakati na rezultate izidov. Seveda kaže poiskati rešitve kar najhitreje – ena od njih je goto-

● V farmi na Pristavi je bilo v času nezgode okrog 11.000 živali, kar je dobri dve tretjini enega ciklusa. Za primerjavo kaže zapisati, da farma »proizvede« na dan kar 169 kubičnih metrov gnojevke, v kateri je 15 odstotkov suhe snovi, del nje pa po izžemanju sede na dno bazena. Okrog njih je sedem vrtin, v katerih delavci novomeškega tozda za sodno medicino in higieno po posebni pogodbi opravljajo potrebne meritve, odvzeti vzorci pa so že novembra lani kazali znake onesnaženosti.

vo prilagoditev staleža živali površinam za porabo gnojevke – saj se še hujska nezgoda, denimo za podtalnico, lahko primeri že jutri. Tudi zaradi izdatnih padavin.

VLADO PODGORŠEK

Cilj predvidenih vlaganj je

POSODABLJANJE PROIZVODNJE

Glavni cilj predvidenih investicijskih vlaganj bo v bodoče posodabljanje strojnega parka in opreme, planirali pa smo tudi nekaj drugih naložb.

Če se ustavimo pri investiciji za razširitev skladišnih in proizvodnih prostorov (za Tokos), lahko ugotovimo, da še vedno nismo dobili vseh ustreznih soglasij, ki so pogoj za izdajo uporabnega dovoljenja. Večji problem pri tem je zahtevek republiškega požarnega inšpektorata za ureditev ustreznega alarmnega sistema. Reševanje tega pa je kljub vsem težavam vendarle pri koncu.

Tudi dela na „prizidku“ v tozdu Šivalnica Senovo so končana, saj je bil 3. marca uspešno opravljen tehnični pregled objekta. Nadaljuje pa se adaptacija strehe, ki bo predvidoma končana sredi maja.

V decembru lani so stekla tudi dela v Zagorju. Namen investicije je izboljšanje proizvodnih in delovnih pogojev ter povečanje proizvodnih zmogljivosti. Načrt obsega podaljšanje celotnega objekta, preureditev prostorov ter dograditev medetaže. Zaradi dolgotrajne zime z obilico padavin je prišlo do manjšega zaostajanja del (v primerjavi s terminskim planom).

Če se bo izvajalec del potrudil, planiranega roka za dokončanje del ne bo zamudil.

V letošnjem letu bomo pripravili tudi dokumentacijo za planirano razširitev proizvodnih prostorov tozda Šivalnica Sevnica (preselitev „stare“ šivalnice) in za adaptacijo „upravnega“ objekta. Z obema investicijama želimo rešiti nekatere druge prostorske probleme, kot na primer gašerobe, kuhinjo, prostore za vzdrževalne skupine in drugo.

Stanislav Čvetač

Lisca

ODHODI VLAKOV S KRŠKE ŽELEZNIŠKE POSTAJE

Čas odhoda	Vrsta in številka vlaka	Prihodi na vmesno, končno, cepno, obmejno postajo inopombeo času prometa vlakov
		Za smer: Zagreb gl. kol.
5.27	5003	Brežice 5.35, Dobova 5.41 (Zaprešić 6.01, Zagreb gl. kol. 6.19)
6.22	2003	Brežice 6.29, Dobova 6.35 (Zagreb gl. kol. 7.21, Vinkovci 11.24, Beograd 14.04)
6.47	3001	Brežice 6.57, Dobova 7.04, Zaprešić 7.26, Zagreb gl. kol. 7.44
8.22	5005	Brežice 8.29, Dobova 8.35 (Zagreb gl. kol. 9.18, Bosanski Novi 11.52, Banja Luka 13.12, Doboj 14.36, Sarajevo 17.15, Kardeljevo 20.40)
10.33	2005	Brežice 10.41, Dobova 10.47
11.34	3003	Brežice 11.42, Dobova 11.48, Zaprešić 12.04, Zagreb gl. kol. 12.23
12.33	5007	Brežice 12.41, Dobova 12.47 (Zaprešić 13.16, Zagreb gl. kol. 13.34)
14.33	2181	Brežice 14.41, Dobova 14.47
15.33	5009	Brežice 15.41, Dobova 15.47
15.38	B 591	OHRID: Zagreb gl. kol. 16.30, Slavonski Brod 19.54, Vinkovci 20.46, Beograd 23.12, Niš 3.35, Skopje 7.10, Bitola 11.00
16.22	PC 107	ZELENI VLAK: Brežice 16.28, Zagreb gl. kol. 17.00 (ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih v SRS)
16.35	2007	Brežice 16.42, Dobova 16.48
17.27	B 1705	Zagreb zap. kol. 18.19, Bosanski Novi 21.08, Prijedor 21.58, Banja Luka 22.57 (vozi ob petkih razen 4.4. 07. 86, 2. 01. in 1. 05. 1987, vozi pa še 3. 07. in 31. 12. 1986 ter 30. 04. 1987)
17.33	3005	Brežice 17.41, Dobova 17.47, Zaprešić 18.02, Zagreb gl. kol. 18.22
17.30	B 1605	Zagreb gl. kol. 18.35 (vozi do 27. 09. 1986 in od 27. 04. 1987)
18.33	2009	Brežice 18.41, Dobova 18.47 (Zaprešić 19.22, Zagreb gl. kol. 19.40)
19.02	B 1703	Zagreb zapr. kol. 19.57, Bosanski Novi 21.59, Prijedor 22.37, Banja Luka 23.46, Doboj 2.13 (vozi ob petkih razen 4. 07. 86, 2. 01. in 1. 05. 1987, vozi pa še 3. 07. in 31. 12. 1986 ter 30. 04. 1987)
19.33	5011	Brežice 19.41, Dobova 19.47 (Zagreb gl. kol. 20.17, Knin 3.24, Perković 4.36, Split 5.42)
20.48	B 741	KOZARA: Zagreb gl. kol. 21.41, Bosanski Novi 0.15, Prijedor 0.45, Banja Luka 1.45, Doboj 3.14, Sarajevo 5.55, Kardeljevo 9.42
21.33	4053	Brežice 21.41, Dobova 21.47
22.33	5013	Brežice 22.41, Dobova 22.47
23.54	B 601	SLOVENIJA: Zagreb gl. kol. 0.46, Slavonski Brod 3.28, Vinkovci 4.27, Beograd 7.09
		Za smer: Zidani most
4.24	4052	Sevnica 4.42, Zidani most 5.02, Trbovlje 5.17, Ljubljana 6.15 (vozi samo ob delavnikih)
4.45	B 600	SLOVENIJA: Sevnica 4.59, Zidani most 5.15, Trbovlje 5.32, Ljubljana 6.20, Postojna 7.40, Koper 9.15
5.09	2180	Sevnica 5.26, Zidani most 5.45 (Trbovlje 5.17, Ljubljana 6.15 vozi samo ob delavnikih)
4.45	B 600	SLOVENIJA: Sevnica 4.59, Zidani most 5.15, Trbovlje 5.32, Ljubljana 6.20, Postojna 7.40, Koper 9.15
5.09	2180	Sevnica 5.26, Zidani most 5.45 (Trbovlje 6.19, Ljubljana 7.15), Celje 6.20, Maribor 7.35
5.59	B 740	KOZARA: Sevnica 6.15, Zidani most 6.32, Trbovlje 6.56, Ljubljana 7.45

6.04	2182	Sevnica 6.21, Zidani most 6.40 (Trbovlje 7.07, Ljubljana 8.05), Celje 7.17, Maribor 8.29
6.59	PC 106	ZELENI VLAK: Sevnica 7.13, Ljubljana 8.25 (ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih v SRS)
7.09	2002	Sevnica 7.26, Zidani most 7.45 (Celje 8.20, Maribor 9.35), Trbovlje 8.07, Ljubljana 9.05
8.02	B 1604	Sevnica 8.16, Zidani most 8.32, Ljubljana 9.30, Postojna 10.42, Kanfanar 13.26, Pula 14.00 (vozi do 27. 09. 1986 in od 27. 04. 1987)
9.09	2004	Sevnica 9.26, Zidani most 9.45 (Celje 10.20), Trbovlje 10.07, Ljubljana 11.05
9.52	3000	Sevnica 10.10, Zidani most 10.29 (Trbovlje 11.07, Ljubljana 12.05), (Celje 11.20, Maribor 12.35)
11.09	5002	Sevnica 11.26, Zidani most 11.45, (Trbovlje 12.07, Ljubljana 13.05), (Celje 12.20, Maribor 13.35)
12.39	B 590	OHRID: Sevnica 12.54, Zidani most 13.10, Ljubljana 14.20
13.06	2006	Sevnica 13.22, Zidani most 13.41 (Celje 14.20, Maribor 15.35), (Trbovlje 14.11, Ljubljana 15.05)
14.10	3002	Sevnica 14.27, Zidani most 14.47, (Celje 15.20, Maribor 16.35), (Trbovlje 15.07, Ljubljana 16.05)
15.09	5004	Sevnica 15.26, Zidani most 15.45 (Trbovlje 16.09, Ljubljana 17.05)

POSTAJA KRŠKO

16.09	2008	Sevnica 16.26, Zidani most 16.45 (Celje 17.24, Maribor 18.40) (Trbovlje 17.07, Ljubljana 18.05)
17.45	24052	Sevnica 18.01, Zidani most 18.20, Trbovlje 18.35, Ljubljana 19.30 (vozi ob nedeljah, razen 20. 07. in 30. 11. 1986 ter 26. 04. 1987, vozi pa še 22. 07. in 1. 12. 1986 ter 27. 04. 1987)
18.04	5006	Sevnica 18.21, Zidani most 18.40 (Celje 19.20, Maribor 20.35), (Trbovlje 19.07, Ljubljana 20.05)
18.48	B 1702	Sevnica 19.03, Zidani most 19.18, Trbovlje 19.32, Ljubljana 20.25 (vozi ob nedeljah, razen 20. 07. in 30. 11. 1986 ter 26. 04. 1987, vozi pa še 22. 07. in 1. 12. 1986 ter 27. 04. 1987)
19.09	2184	Sevnica 19.26, Zidani most 19.45 (Trbovlje 20.07, Ljubljana 21.05), Celje 20.20, Maribor 21.35
19.17	B 1704	Sevnica 19.32, Celje 20.13, Maribor 21.20 (vozi ob nedeljah, razen 20. 07. in 30. 11. 1986 ter 26. 04. 1987, vozi pa še 22. 07. in 1. 12. 1986 ter 27. 04. 1987)
21.09	5010	Sevnica 21.26, Zidani most 21.45 (Celje 22.20, Maribor 22.35), (Trbovlje 22.07, Ljubljana 23.05)
21.22	B 296	MOSTAR — DALMACIJA: Zidani most 21.49, Ljubljana 22.55, Jesenice 0.46, Beljak (Villach Hbf) 2.13, Salzburg 5.46, München 8.26, Stuttgart 11.37
22.03	3004	Sevnica 22.20, Zidani most 22.40 (Celje 0.13), (Trbovlje 22.57, Ljubljana 23.50, Zidani most—Ljubljana ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih)
22.58	B-260	Sevnica 23.12, Zidani most 23.28, Ljubljana 0.30, Postojna 1.55, Divača 2.33 (Pula 5.35, zveza za Pulo samo od 13. 06. do 6. 09.), Sežana 2.45, Trieste C. 5.10, Venezia SL 9.05, Roma T. 17.55

Vozni red velja
od 1. 6. 1986
do 30. 5. 1987

LEGENDA: Črni tisk: vozna cena za potniški vlak
B: dodatna cena za brzi vlak
PC: posebna cena